

Digitaliseret af | Digitised by

**DET KGL.
BIBLIOTEK**

Royal Danish Library

Forfatter(e) | Author(s):

Johannes Jørgensen.

Titel | Title:

Sommer

Udgivet år og sted | Publication time and place: København : P. G. Philipsen, 1892

Fysiske størrelse | Physical extent:

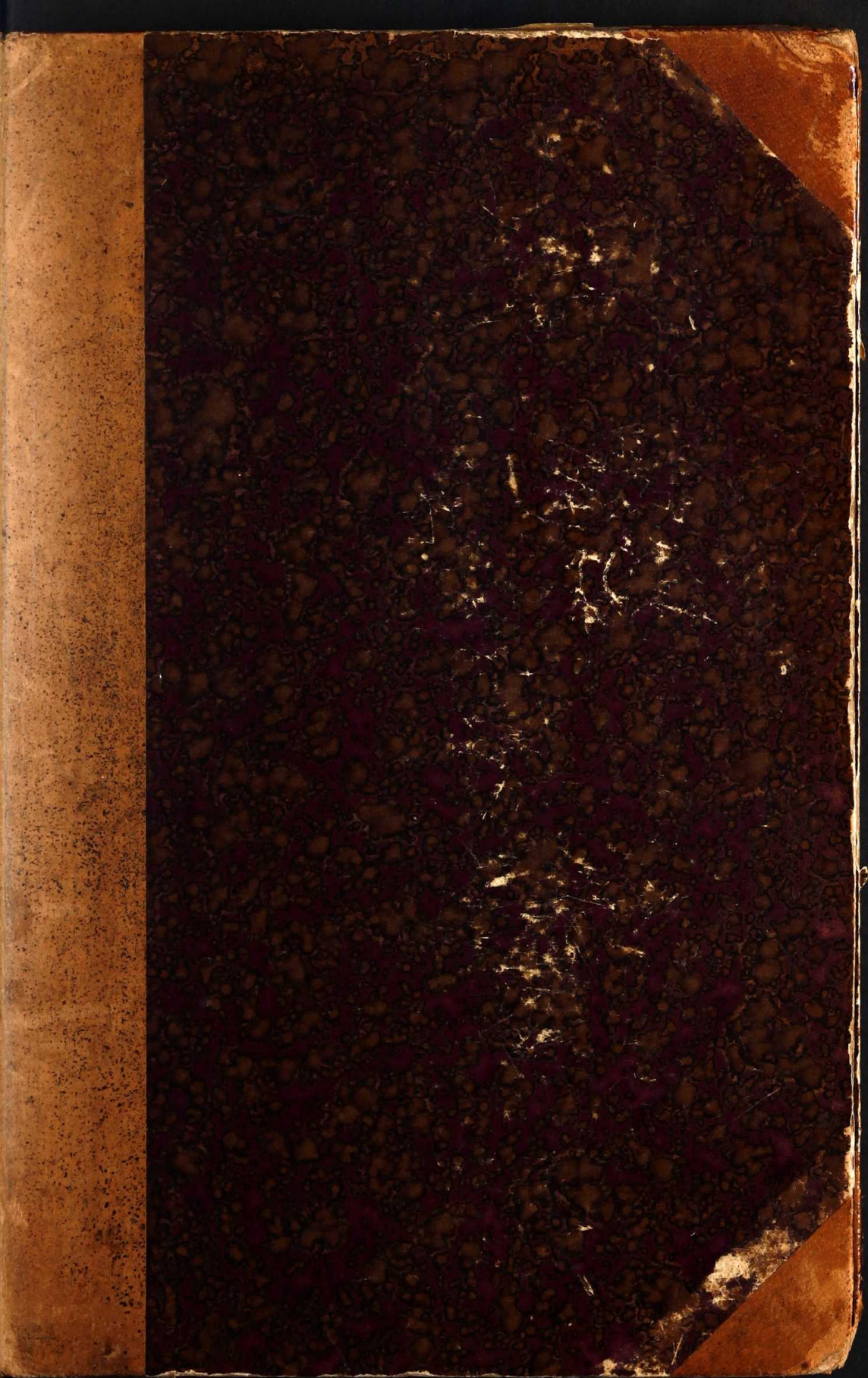
122 s.

DK

Værket kan være ophavsretligt beskyttet, og så må du kun bruge PDF-filen til personlig brug. Hvis ophavsmanden er død for mere end 70 år siden, er værket fri af ophavsret (public domain), og så kan du bruge værket frit. Hvis der er flere ophavsmænd, gælder den længstlevendes dødsår. Husk altid at kreditere ophavsmanden.

UK

The work may be copyrighted in which case the PDF file may only be used for personal use. If the author died more than 70 years ago, the work becomes public domain and can then be freely used. If there are several authors, the year of death of the longest living person applies. Always remember to credit the author

57. - 186

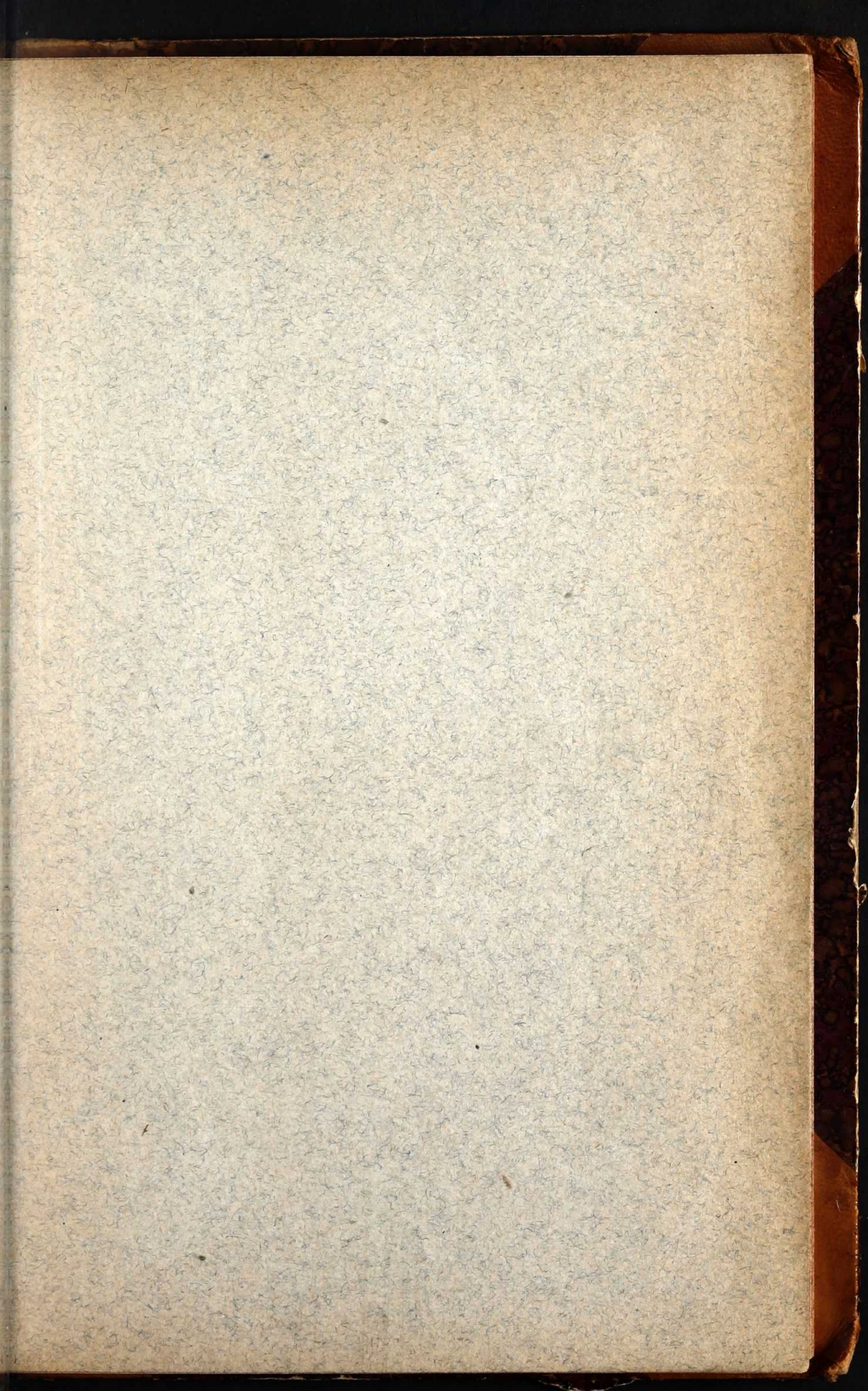
[chs. 1]

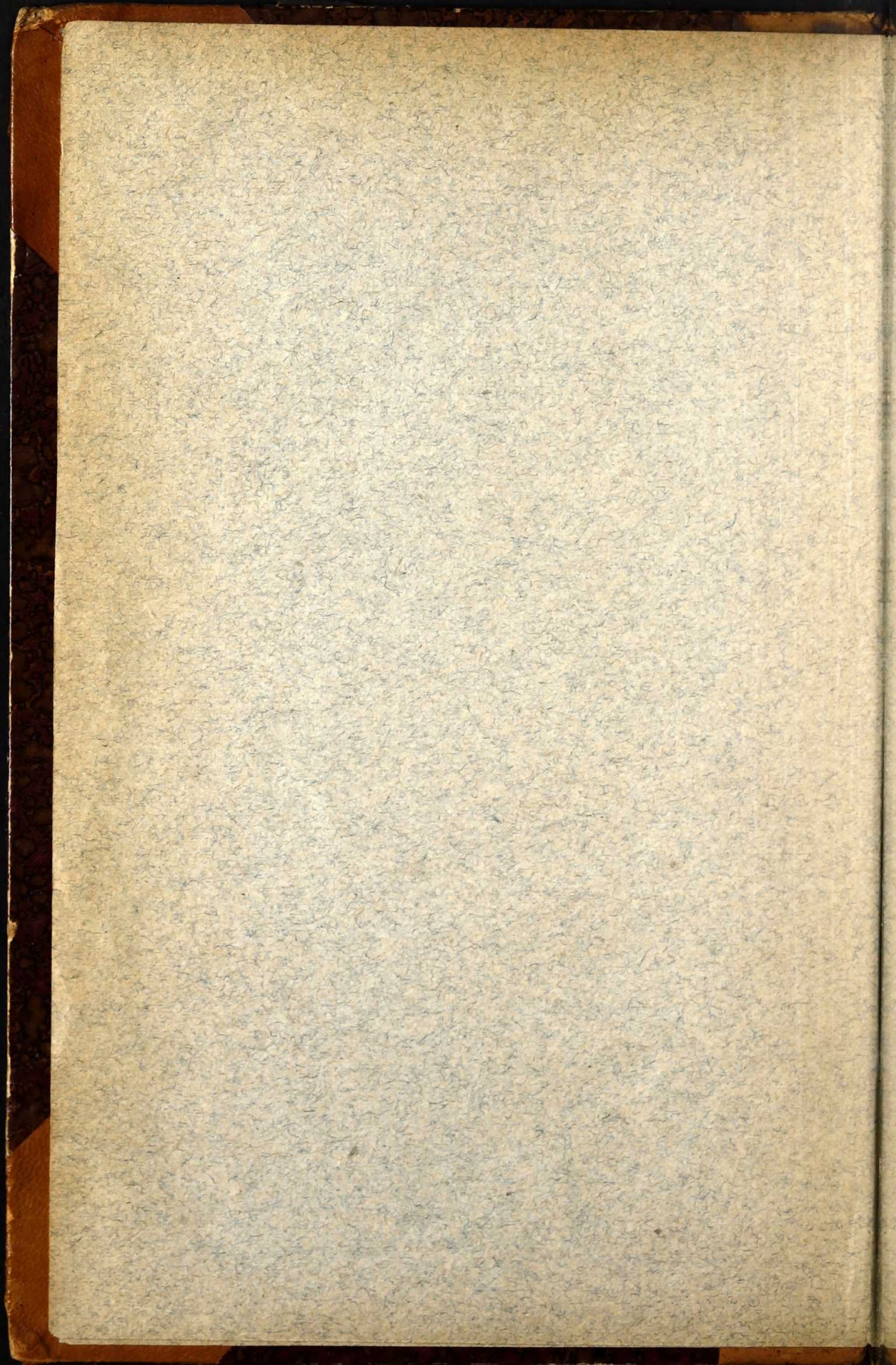
DET KONGELIGE BIBLIOTEK

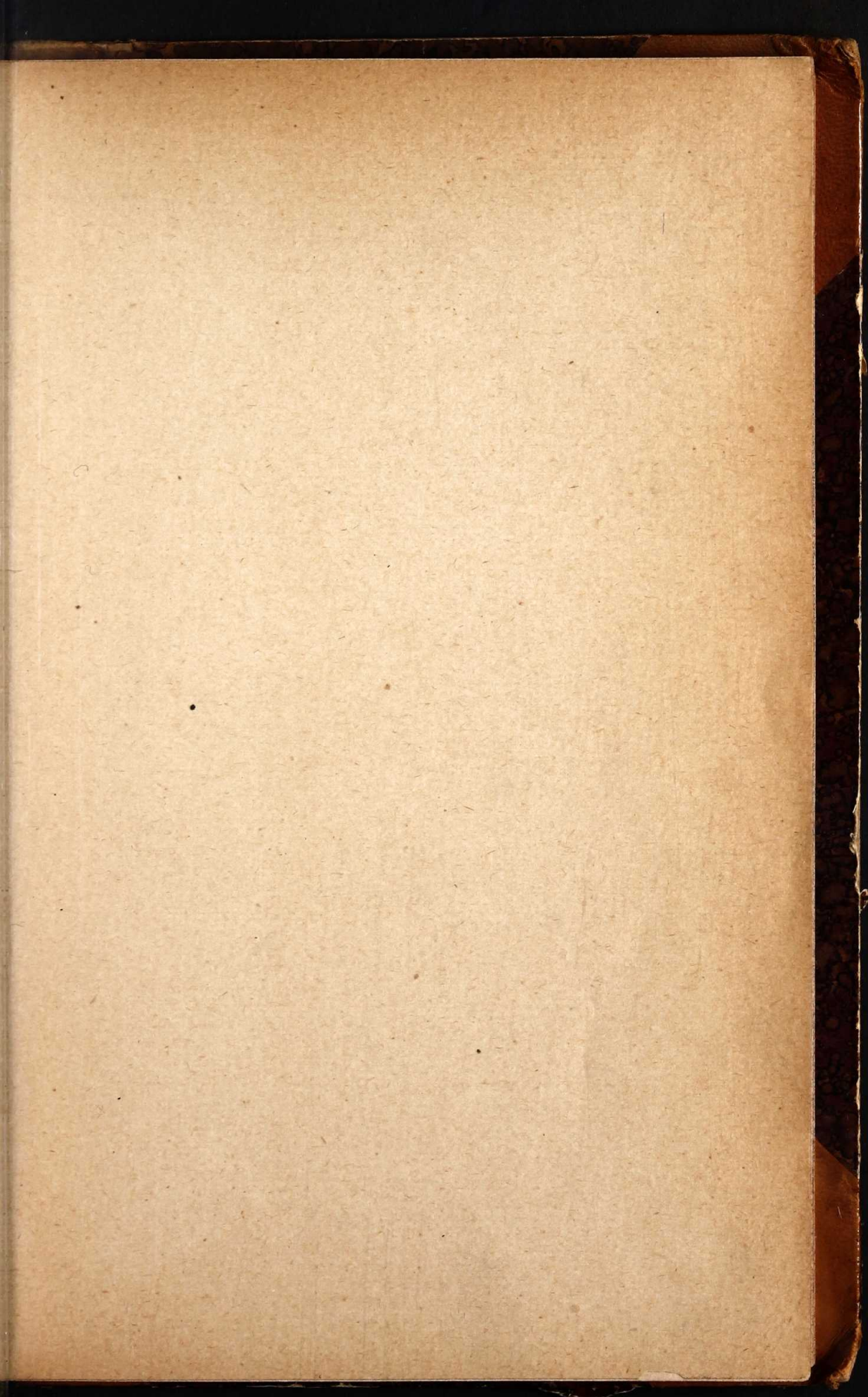

130021374424

SOMMER.

SOMMER

JOHANNES JØRGENSEN.

SOMMER.

KJØBENHAVN.

P. G. PHILIPSENS FORLAG.

THIELES BOGTRYKKERI.

1892.

INDHOLD.

I. ANKOMSTEN	7
II. ALTANEN	18
III. REGNEN	29
IV. STRANDEN	39
V. SKOVEN	49
VI. MAANESKINNET	61
VII. HAVBLIK	75
VIII. AFTENEN	88
IX. HAVEN	97
X. NATTEN	107
XI. DØDEN	111

I.

ANKOMSTEN.

Damperen gled ind i Havnen. Forbi dens Ræling kom Brohovedet sejlende med sit Bolværk, sine Fortøjningspæle, der var revnede af Sol og Frost, sine spredte Petroleumslygter paa smaa, korte Stager, og sin Stimmel af Folk, som var nede at tage imod, sammenklyngede om det Sted, hvor to Havnesjovere holdt sig rede med Landgangsbroen.

Oluf stod paa Agterdækket og saa sig rundt. Alle Passagererne var stimlede over langs den Ræling, som vendte mod Land. Vinden flappede med Solsejlets Bræm af rødsømmede Tunger, Solen skinnede ind over de tomme Bænke og over Dækket, som under hele Sejladsen havde været saa fuldt af Mennesker, men nu var tomt og forladt. Oluf saa ud over Havnebugten. Paa det blanke

Vand lå smaa bleggrøde eller graa eller lysegrønne Joller fortøjede til deres Pæle, inde paa den grønne Kyst stod smaa hvide Huse og spejlede sig roligt i Vandet, en Landevej mellem Popler fulgte Stranden et Stykke og blev derpaa borte bag Pynten af en Skov, der som et grønklædt Fjæld steg op af Fjorden langt henne, graanende let i Middagens Hededunst.

Damperen bakkede. Oluf følte Dækkets Planker ryste, og det oprørte Vand kogte skummende og grønligvidt ind mellem Brohovedets sorttjærede Tømmerstokke. Han gik hen til den Ræling, hvor alle de andre Passagerer stod, og begyndte mellem Brohovedets Stimmel af spejdende, smilende, nikkende, genkendende Ansigter at søge Alberts.

Han opdagede ham staaende lidt bag den øvrige Sværm, med sit lille firskaarne Legeme indsnæret i et stramt, graat Sæt Tøj, støttende sig let til en tynd Spaserestok og med den høje Hat løst siddende paa det svære, lyse Krøllehaar.

Oluf tog sin Vadsæk op fra Dækket, hvor den havde staaet ved hans Fødder, og begyndte at trænge sig ind mellem de Landgaaendes Mylr. I det samme saa han, at Albert havde opdaget ham —

det kraftigt skaarne, let rødmussede Ansigt under Krøllerne og den høje Silkehat begyndte ivrigt at nikke og smile med hvide Tænder under den rød-blonde Mustache.

De mødtes ved Nedgangen fra Landsætningsbroen. Albert tog Vadsækken ud af Olufs Haand og bar den op til Godsekspeditionen.

— Her lader vi den staa til i Eftermiddag, saa sender vi Karlen ind efter den, erklærede han og smed Olufs Bagage hen i et Hjørne bag en grønmalet Decimalvægt, hvor en graa Sejldugskuffert melankolsk gemte sig inde i Krogens dybeste Mørke.

— Og saa er det denne Vej, vedblev han og tog Olufs Arm et Øjeblik, for atter ligesom forlegent at slippe den. Der var gaaet et Aar, siden sidst de saas, og lidt fremmed vandrede de sammen gennem den lille Provinsbys middagstomme og solhede Havnesmøger. Der var saa meget at spørge om, at ingen af dem rigtig følte Mod til at fremkalde den Andens Meddelelser, til at vække den Andens Fortrolighedstrang.

De kom ud paa den Landevej, Oluf havde set fra Dampskibet.

— Er det langt? spurgte Oluf.

— Nej, blot over Bakken dér. Du maa have set Gaarden ude fra Skibet. En hvid Frontgavl mellem nogle Træer . . .

— Ja, er der en Altan paa?

— Præcis. Det er min Altan, du har set, sagde Albert og blev med ét livlig. — Dér sidder jeg ude i min Gyngestol og ryger min Pibe og ser over Fjorden, over mod Knudshoveds Odde og Slipshavnsskoven. Det er min Fjord, min Odde og min Skov — du forstaar! Jeg har besiddet dem fra den graa Vinter, da Landet laa dødt om det frosne Vand, til nu, da det alt lever med Sommersolens og Sommervindens evigt flimrende og evigt skælvende Liv. Fjorden skifter Lød som en Kamæleon fra Dag til Dag og fra Time til Time, over Hederne og Skoven derovre løber Sol efter Skygge og Skygge efter Sol, og paa Himlen skifter Skyerne uafbrudt, og mine egne Tanker skifter med dem, og min Hjerne føler sig hvælveth saa højt som denne blaa Sommerhimmel, rummende det alt, omfattende, nydende og ejende det alt, som Ingen før har ejet og nydt dette Vand og disse Kyster og denne Himmel.

Albert havde sagt dette, stødvist, med lav, næsten mumlende Stemme, stirrende hen for sig med sine blege, blaa Øjne, og vandrende uafbrudt ved Olufs Side med smaa, forsigtige, trippende Trin. Oluf begyndte at kende ham igen — saaledes havde Albert vandret paa Siden af ham saa mange Timer igennem ved Dag og ved Nat, i Regn og i Solskin, uafbrudt improviserende og fantaserende, ligegyldig for alt Ydre, helt hensunken i de Syner, der viste sig for hans Sjæl . . .

Vejen gik nu ned ad Bakke. Hvid af Støv og Sol strakte den sig gennem Dalen, op over Banken paa den anden Side, forsvindende og atter dukkende frem paa fjærnere Bakkebølger langt ude i det grønne Land.

Hvor de gik, løb den nær ved Vandet. Fra Grøftekanten skraanede en Kløvermark ned mod Stranden og standsede brat ved en lav Brink, hvorunder Kysten drog sig hen, flad og sandet, med store Granitblokke halvt begravede i Gruset eller halvt omskyllede af de svagt skvulpende Bølger. Fjorden laa ganske stille og glat ud mellem de lave Kyster — langt ude spejlede Middagens rødlige Skyer sig i det blanke Vand.

Oluf rettede sin lange Skikkelse og aandede Luften ind i et stærkt Drag.

Det gjorde ham godt at lade Blikket gaa saa vidt. Og hvor her var stille — han ligefrem mærkede Øret hvile sig ud i denne kvægende Tysthed. Derinde i Kjøbenhavn — tænkte han — glemmer man helt, hvad Landet og Naturen i Grunden er! Man slaar sig til Ro med Gadernes Luft og Parkernes Træer; man glemmer for Mennesker og Menneskers Fester Skovenes Fred og Havets dybe Højtid; man er næsten ked af at skulle bort fra Byen; man synes, at man maa komme til at savne Kafeerne, Aviserne, Fortovenes Damer, hvis Øjne holder Ens Sanser i stadig Syden, Aftenens Sangerindeknejper, Restaurationshaverne paa Frederiksberg, den højtsyngende Fuldskab i natlige Drosker og paa Hjemvejen, naar Dagen allerede staar sølvhvid i Nord, den drukne Hengivelse til en ung Kvinde, som er tilfals bag en Brædestabel paa en Tømmerplads eller paa Sofaen i Ens egen Stue... Og saa kommer man herover, over til denne stille Strand ved en blank og øde Fjord, til denne lange, frie Horisont — og man føler med ét, at alt andet er Forfængelighed og Aandsfortærelse, og at der

kun gives én Gud, som er værd at dyrke — den
urgamle, evigunge Pan . . .

Oluf optoges af disse Tanker — og fandt saa
med ét, at Albert og han havde tiet længe. De
gik hen langs en høj Tjørnehæk, som fulgte Vejen
paa højre Haand, dér hvor Stranden ikke var. Saa
standsede Albert udenfor en Gitterport i Hækken,
en gammel, sort Smedejærnsport paa grove Sten-
piller. Fløjene stod paa vid Gab, fastkrampede til
smaa Pæle, der var rammede ned i Jorden.

— Ja her er det, sagde han og slog ud med
den Haand, hvori han holdt Stokken. Træd ind
paa mine Enemærker . . .

De gik tværs over en stor Plæne, hvis sol-
gulnede, høje Rajgræs slog dem om Støvlerne. Bag
Plænen laa et lavt, langt, hvidt Hus med Klematis-
veranda over Midterdøren og en smal Altan under
Gavlfrontens Vinduer.

— Denne Vej, sagde Albert og gik foran om
Husets Hjørne. De kom gennem en lille Have,
indelukket mellem høje, hvidkalkede Mure, der
skinnede stærkt i Solen. Over den græsgroede Grund
kastede smaa Frugttræer deres løse Skyggenæt.
Store, hvide Sommerfugle vaklede sagte gennem den

ophedede, indelukkede Luft, der slog imod Oluf med Lugt af solvarmt Græs.

— Dette er min Klosterhave, forklarede Albert. Her skal vi holde Siesta, ligge i Æbletræernes Skygge, ryge min Faders Cigarer og lytte til Fluernes Summen. Man faar saa mange stille, gode Tanker, naar man saadan ligger paa et svalt Sted og fordøjer ... Og nu ind i Klostret ...

De var kommen til en sømbeslagen, lav, lille Rundbueport i den hvide, tegltækkede Klostergaardsmur. Gennem den naaede de ud paa en stor, slet brolagt Plads, overskygget af brede Lønne, hvis rødlige Vingefrugter laa strøede paa Jorden som døde Insekter. De var komne om paa Bygningens Bagside. Alt laa i Skygge. Sorte og blanke, med Spejlinger af Lønnenes grønne Løv, stirrede de lave Vinduer ud fra den hvide Mur. Ad en Dør midt paa — en gammel Dør med riflede Felter og ud-skaarne Empire-Guirlander foroven og forneden — naaede Oluf og Albert over et højt Dørtrin ind i en stor Forstue med hvidkalkede Vægge og Gulv af gule, sandstrøede Fliser. En fugtig Kølighed, en mild Skygge slog de to Indtrædendes solhedede Hud og solfyldte Øjne i Møde.

Albert blev staaende midt i Forstuen uden at lægge Hat og Stok fra sig.

— Det lader ikke til, her er nogen hjemme . . . Hæng dit Tøj, saa skal jeg se at finde Mennesker . . .

Og stadig med Hat og Stok paa forsvandt han nynnende ud gennem en lav Dør henne i Forstuens fjærneste Hjørne. Oluf hørte hans smaa og sirlige Skridt blive borte ned gennem en lang Gang, hvor der ogsaa lod til at være sandet Flisegulv.

Oluf saa sig om. Henne over den Dør, hvorigennem Albert var forsvunden, løb en Snegletrappes sidste Vinding ned og naaede Gulvet ved det lavt siddende Vindu ud mod Gaarden. I den anden Ende af Rummet skimtede han to Døres blanke Messinghaandtag og mellem dem et Bord, hvorpaa en Damestraahat med lyse Baand. Der var en dyb Fred over alt dette — Lyden af Alberts Trin var bleven borte langt inde i det store Huses Stilhed — og Oluf følte om sig som en tavs Lyksalighed, som en blundende Hvile alle disse store, landlige Værelses skyggesvale Ro . . . med aabne Vinduer bag nedrullede Persienser . . . og en broget Sommerfugl flagrende hen under Loftet . . .

og udenom, ude bag Vinduerne, de store Marker, sovende sundt og stille, bedøvede af deres egen Vellugt og af Sommerdagssolens dirrende Hede . . .

. . . Allerede i hans Drengaar havde denne Sommermiddagens hede Fred betaget ham. Han huskede sig selv, fjorten Aar gammel, strakt som et Firben i glødende Sol ved Stranden, over Sand, der hedede hans Mave og Ben gennem Klæderne. Han huskede sig selv, læsende Lektier bag nedtrukne Persienner, nydende Stuens Kølighed mod Solens Brand over Gaard og Have udenfor. Det var som om det Slægtens Søfarer-Blod, der uroligt løb gennem hans Aarer, i slige Timer med vag Fryd og dunkel Længsel mindedes Tropernes fjærne Sol og længst hensvundne Middagsstunders sovende Siesta-Fred langt borte i de varme Lande . . .

. . . . Saa nærmede Alberts Trin sig atter, om lidt tog han i Døren og traadte ud i Forstuen:

— Saa, nu har jeg sagt til Lene, at hun skulde sætte Middagsmad paa Bordet. Far og Mor er i Byen . . . Lad os gaa ovenpaa saa længe . . .

To Vindinger oppe ad Trappen naaede de en Afsats med en vidtaaben Dør ind til et stort Værelse. Ligefor Indgangsdøren stod en anden Dør

aaben ud til Altanen, og bag dennes Rækværk saa man Havens Trætoppe, Brakmarken paa den anden Side Vejen, den blanke, blege Fjord, Knudshoved-odden, der, en Kæmpesnegl lig, slæbte Slipshavns-skoven som et Sneglehus paa sin Ryg — endelig ude over det altsammen det blaa, brisekrusede Hav under den violette Himmels diset-røde Rand.

Da de var komne ind, trak Albert en Lænestol frem foran Altandøren og sagde til Oluf:

— Sæt dig nu dér og nyd min Udsigt og sig mig saa, om her ikke er godt at være ...

II.

ALTANEN.

Oluf og Albert sad sent paa Aftenen i deres Lænestole ude paa Altanen. Oluf havde faaet sin Overfrakke om sig, Albert sad med opknappet Jakke og mærkede ikke noget til Nattekøligheden. Mellem dem et Bord med Resterne af et Aftensmaaltid — Ølflasker, nogle Skiver Landbrød paa en Bakke og Roquefortost i en Assiet.

Lavt nede stod den synkende Kvartmaane — en Sølvbredning drog sig indover Fjorden, flimrende uafbrudt med smaa Bølger, smalnende mer og mer ind imod Land. Paa Slipshavn og Knudshoved var de røde Fyr tændte — nu og da glimtede Sprogøs Blinkfyre frem langt ude over det vage Hav.

En Poppel nede i Haven suste i den stille Nat, og fra Stranden kom den slikkende Lyd af den svage Brænding.

— Og du lever her ganske uden Kvinder? spurgte Oluf.

— Jeg lever i et fuldstændigt Coelibat, Kære. Og det er ingenlunde en Nødvendighedsdyd. Tvært imod — alle Byens unge Kvindehjærter hører mig til. Jeg ser de lange Blik, som rettes mod min Altan dernede fra Vejen, naar Borgerdøtrene spadserer deres Aftentur til Teglgaardsskoven. Men jeg bliver roligt siddende og ryger min Pibe heroppe... Jeg skal sige dig: jeg begynder at forstaa Askesen... Derfor er den lille Klosterhave deromme mig saa kær... De hvide Munkemure lukker hele den dumme Verden og dens tomme Lyst ude... Og jeg ligger i Fred for alt Begær og al Længsel i Græsset under Æbletræerne og læser min *Beyle*... Jeg ser det altsammen fra oven af og ned... Det kan hænde — thi er vi ikke alle Mennesker? — at min Tunge en solhed Middagsstund tørster efter et ungt og saftigt Kirsebær. Men har jeg kun set paa saadan en ung Frugt en halv Time igennem, saa opdager jeg Landeveisstøv her og Skævvoksehed der, og efter en Times Forløb forekommer Bærret mig blot almindeligt, ynkeligt, spædt... En eneste Gang havde jeg levet mig ind i saadant et Væsens Sær-

heder, saa at de pinte mig og gjorde mig ondt — men jeg rev mig jo med Vold løs fra det gode for ikke at forkrøbles under det pinagtige... Og det er vanskeligt saadan igen at slaa Rod i en Kvinde... det er vanskeligt og besværligt og ikke Umagen værd, og jeg lader dem hellere fare hen og fare forbi alle til Hobe.... Men maaske du ikke forstaar mig?

Han saa op, med det samme hans Stemme, der før havde været sløret og nynnende, ved den sidste Sætning sank ned mod sit Hverdagsleje.

— Kære Ven, svarede Oluf, jeg tror oftere at have sagt dig, at du undertiden er tilbøjelig til at undervurdere mine Aandsævner.

Albert lo — en stille, dæmpet Latter, der syntes at kunne forsone og forbinde alle Modsætninger i Verden. Og Oluf lo med, højt og i skarpe Hik.

De sad lidt uden at sige noget, blot blussende paa Cigarerne og pustende Røgen ud i Natteluften. Maanen var sunken lavt, og Maanestriben havde drejet sig helt ind under Fjordens skovklædte Pynt. Et Fiskerhus nede ved Stranden tegnede sig sort mod Vandets levende Sølv.

— Det er saa sært for mig — begyndte Oluf langsomt — at sidde her sammen med dig ved denne Fjord. For en seks, syv Aar tilbage var det øvre paa den anden Side Vandet, jeg plejede at tilbringe mine Sommerferier.

— Ja det er jo sandt, afbrød Albert, dine Bedsteforældre boer der . . . Toldkontrollørens . . . i det lave, hvide Hus derovre . . .

— Der er Lys i deres Vindu, sagde Oluf . . . Hvor tidt jeg har gaaet derovre, langs de Kyster, som nu kun er en mørk Stribe i det natteblege Hav — gaaet med bare Fødder paa det solhede Strandsand, gaaet og gaaet, beruset af denne lange, øde Kyst, der blev ved og blev ved hen langs de aldrig forstummende Bølger . . . Jeg troer, at uden de Ferier var jeg aldrig bleven det Menneske, jeg er . . . De udviklede Nomaden i mig, den Arv af Vandredrift og Trækfugletrang, som min Slægt af vidtfarende Sømænd har lagt mig i Blodet . . . Denne Strand derovre forvandlede sig for mig til Kysterne af et ubekendt Hav, hvis Opdager jeg var — de store Lyngsletter, som strækker sig indad i Landet, blev Stepper og Prærier, hvorover jeg drog med Stav i Haand og Botaniserkasse over Skuldren i

Spidsen for indbildte Ekspeditioner . . . og naar jeg langt ovre ved Knudshoved efter Timers Omflakken naaede den høje Klint, hvorfra man ser saa vidt ud over Havet, forekom det mig, som stod jeg paa Jordens yderste Forbjærg, og foran mig strakte sig Polarhavenes gaadefulde Uendelighed . . .

Hvor besynderligt, hvor fuldt af Æventyr, drømte jeg mig ikke den Gang Livet — uendeligt og hemmelighedsfuldt laa det foran mig som Havet med den umaadelige Horisont . . .

Hvor har Synsranden siden snævret sig sammen! Jeg véd ikke, om det gaar dig saadan — men naar man ser tilbage over de Veje, man i sit Liv har vandret — saa synes de En alle Vildstier, der fører rundt og rundt — altid tilbage til de samme Længsler og de samme Stemninger, de samme Steder og de samme Mennesker . . . Har Livet nu ikke bragt mig tilbage til denne Fjord, hvorfra jeg for syv Aar siden drog ud? . . . Og hvor hurtigt er de Aar løbne . . . og hvor tomt har jeg bortvandret dem i Livets vildsomme Skove . . .

— Kære Ven, jeg kender saa godt det dér. Men vi har jo dog begge, som Odyssevs, set mangehaande Mennesker og mange Folkeslags Sæder. Vi

har gjort særdeles værdifulde Fund, hvor andre kun saa Affald og Skrammel, og vi har beriget vor Hjærnes Museum med mange naragtige Figurer.

Albert talte i en langsom og tilfreds Tone og smed, da han var færdig, sin Cigarstump ned i Haven, hvor den blev liggende ude i Plæens Græs som en rødlig Sankt Hans Orm.

— Ja, til at se paa er Livet godt, naar man kan nøjes med det, svarede Oluf. Men til at leve? Hvor er dets Temaer faa, hvor er dets Repertoire hurtigt spillet til Ende! At vokse og længes, at lide og sukke, at elske og avle, at opdrage Børn og dø — mere er der ikke. Og det kalder vi Livet — udenfor det føler vi os som Forstødte og Landsforviste — ved dets lukkede Porte sidder vore dybeste Længsler, vor hedeste Attraa og banker paa med grædende Taarer og beder saa mindeligt om at blive lukket ind...

Ak, det er alt saa viseligt indrettet, paa det at ingen skal unddrage sig den store Værnepligt i Livets Tjeneste...

Det er saa melankolsk at tænke paa, og dog falder det mig saa ofte ind, naar jeg ser unge Piger, glade og nydelige, ile ned ad Gaden med blanke

Øjekast og lyse Smil til Mændene, som gaar forbi — det falder mig ind, hvor frygtelig en Guddom, de ubevidst tjener, og jeg sørger over, at al deres Skønhed, al deres Ungdom, al deres glade Frihed om faa Aar skal ligge som et Slagtoffer paa den ægteskabelige Afrodites Alter...

Albert svarede ikke noget — sad blot stille og slog Asken af sin Cigar mod Altanrækværket. Det begyndte at blive køligt — et Gys gik gennem Oluf. Albert rejste sig.

— Fryser du?... Jeg skal hente et Rejsetæppe til dig...

Og hans lille, lyse Skikkelse forsvandt ind i Stuens Mørke.

— Det er vist bedst, vi tænder lidt Lys, hørte Oluf ham sige derindefra. Saa klirrede det af Kuppel og Glas — og der faldt Lys ud igennem Altandøren, først en Tændstikkens flakkende Skær, siden roligt Lampeskin.

— Hvor Maanen ser morsom ud nu, sagde Albert, der kom ud, iført Slobrok, med et Tæppe til Oluf. — Den stikker op fra Skoven som et krumt, gloende rødt Horn... Den dér mørke Skov med det Horn minder mig om de store Larver,

man somme Tider finder i sin Have — med en lang, glat Krop og en stor, kroget Udvækst henne paa Halen.

... Du sagde før noget Ondt om den ægteskabelige Venus... Jeg har i sin Tid selv været en ivrig Forkynder af hint Lidenskabens Enevælde, der ved en skøn Revolution skulde omstyrte Hus-Kærlighedens Altre... Men *Boccaccio* hører jo alligevel ikke hjemme under disse Himmelstrøg. Og der bliver i Grunden for os nordlige, tungtfølede Mennesker kun én Kærlighed. Det er den, der omtaler »Feinsliebchen« som et Intetkøn — »es«... »Das Liebchen«, »das Mädchen«... Goethe kunde jo ikke have skrevet om Kærlighed paa noget andet Sprog:

ich wollt' es brechen,
dann sagt' es fein...

... Franskmændene, som altid driver *Boccaccio*, kender ikke dette Intetkøn, hvilket er en Mangel. Denne panteistiske Elskov er nemlig den sødeste af alle. Det er saa nydeligt at sidde i et lille Kammer og læse højt eller tænke eller arbejde, medens »es« sidder med sin Hæklenaar, bestandig indadvendt, tro og stille — som en Plante, der groer. Og har

man faaet Smag for det, saa bliver man ked af de muntre Galanterier, man drømte om i sin franske Lømmelalder... *Wurzeln* gælder det om... blot man finder sig Jord...

Albert blev siddende ubevægelig, hensunken i sine Ord og sine Tanker, stirrende ud mod Skoven og den synkende Maane.

— Jeg er jo nu af en ganske anden Æt, sagde saa Oluf sagte. Det er saa sært fat med mig, at hver Gang jeg troer at skimte Livets Lykke for Enden af den Vej, jeg vandrer, saa bliver jeg sky... som en Mand i Pjalter, der nærmer sig et Palads for at bede om Husly...

Og jo nærmere jeg kommer, des langsommere flytter sig min Fod... Det er, som skulde jeg svinge noget af mig selv ved at træde Lykken nær. Saa ender det altid med, at jeg drejer af og søger ind mod mit eget — mod Jegets Ensomhed og de lønlige Stier i min Sjæls skyggetunge Krat...

Jeg troer, at mine Tanker fra deres første Trin har traadt paa Vildgræs... Min Fod er som Ahasvérs fordømt til evigt at vandre...

Og dog tør jeg ikke helt give mig mit Vandreliv i Vold. Mit Jeg synes mig et ræddeligt Skovdyb,

for hvis Gaade jeg maa flygte ud imod de brogede Indtryks mangfoldige Verden . . .

Saaledes svinger jeg om to Brændpunkter som en fredløs Komet. . . Saaledes lever jeg intet til Ende, fordi jeg altid vil holde Tilbagevejen til mig selv aaben . . . Min Længsel ængstes for sin egen Fuld-kommelse — min Higen foretrækker sin egen smertelige Poesi for Tilfredsstillelsens fade Prosa.

Albert sad og nikkede smaa, forstaaende Nik:

— Ogsaa det dér kender jeg, eller har jeg kendt. Men der kommer en Dag, da dit Hjærte glemmer sin Politik, og du vildt begejstret styrter dig ind i din Skæbne for at erobre Lykken, og om dig slaar den store Lidenskab sine Luer sammen, og henover dig gaar Kærlighedens Ild som en Steppebrands jublende Flamme. — Og en Morgen vaagner du, hærget, forkullet, udbrændt, med en besynderlig graahaaret Fornemmelse af dig selv — med en Følelse af, at nu er din Sommer forbi, og at det, der er tilbage, kun er Høstens blege Solskin og kontemplative Ro . . .

De sad lidt endnu, begge tavse, som udløbne Urværker. Om dem var det bleven helt Nat. Maanen var gaaet ned, og paa Himlen stod store, hvide

Stjærner. Langt ude lyste de faste, røde Fyr paa Slipshavn og Knudshoved.

I Haven hørtes et stille Sus af Popler, og nede fra Stranden Bølgernes svage Hvisken.

Rødt og skarpt faldt Lyset inde fra Stuen gennem Vinduerne ud over Tagskægget og strejfede et Par Blade af den vilde Vin, der voksede op om Huset. Fra den aabne Dør laa en bred Lysstribe hen over et Hjørne af Bordet og over det nederste af Alberts Skikkelse.

Oluf kom til at gyse i Nattekøligheden. Albert rejste sig:

— Ja, saa er det vel bedst, vi ser at komme i Seng...

III. REGNEN.

Det var om Morgenens.

Albert stod ved Sovekammervinduet inde hos Oluf og saa ud, medens denne klædte sig paa.

Med Hovedet nede i Vandfadet eller inde i Haandklædet hørte Oluf som en Række afbrudte Toner løsrevne Stykker af Alberts Fantasier over Vejret udenfor.

— Hvor det regner . . . begyndte han. Fint, stille, ustandseligt dryssende . . . som det regner i *Lervognen* . . . en lunken, indisk Regn . . . en hellig Væde, der falder varm og befrugtende som en Guds Sæd . . .

. . . Hvor vi dog har et dejligt Klima hertil-lands . . . En saadan Regndag er dæmpet og stilfuld som en Hofsorg . . . Vorherres Hofsorg . . .

Oluf havde faaet Krave og Vest paa og traadte hen til Vinduet bag Vennen, der vedblev at tale hen for sig selv med sin afmaalte, rytmisk svingende Stemme.

Der faldt Regn over den gulrøde Flagstangsplæne og Havens blankbladede Frugttræer, over Landevej og Brakmark og gødet Mark og Hegn og over Fjorden, der saa ud som en skiddengraa Sne-slette, og Slipshavns sneglelange Skov og Knudshoveds smaa Huse langt borte, hvor den graa Himmel begyndte. Fugle fløj pippende fra Busk til Busk nede i Haven — der blev banket et Sted ude paa en opankret Kvase — og nede fra Vejen kom Stemmer og Lyd af gaaende Folk.

— Dette Landskab er vægtigt som at løfte paa et gammelt Horn, sagde Albert, der stadig saa ud i Regnen. Men sé! nu blæser det — en vaad Haand gaar hen over hele vort Landskab og visker det ud — det er altsammen borte ... som traadt fladt af plumpe Gaaselabber ...

Op ad Dagen blev Regnen stærkere. Oluf tog en Bog, skød Lænestolen hen med Ryggen mod den aabne Altandør og satte sig til at læse. Han

hørte Lærkerne synge ude i Regnen og nede fra Vestibulen Lyden af Alberts Stemme i det stille Hus:

— Lene, det er skidt, her ingen Ridehus er, snakkede han med langtrukken, bedrøvet Røst. Lidt efter begyndte han at nynne, og Oluf hørte hans Tøfler klapre over Forstuens Murstensgulv og op ad Trappen.

— Hvad læser du? spurgte Albert, der traadte ind, i Slobrok og med en lang Pibe dinglede sit Porcellænshoved nede over Gulvet.

— Jeg fandt et Bind af Goethe henne i din Reol — der var for Resten ikke mere end det samme — og nu læser jeg hans Ungdomsdigte om igen.

Albert havde lagt sig paa Sofaen henne langs Væggen lige overfor Altandøren. Han skød en blaa og rød »Kæledægge« ind under sit lille krøllede Hoved og talte, idet han tog Piben af Munden og markerede sine Ord med smaa Svip af dens Spids.

— Ja, Goethe Han er som Mytologiens Flod Okeanos — den, der snoer sig rundt om Jordens Skive og bærer al Verden som et svømmende Blad. Alle Floder kommer derfra og udmunder

atter deri . . . Har vi ikke alle ført Syndens søde Skaal til vore Læber og har ikke den nydelige Philine kredenset os den med sin fulde, varme Mund? Har ikke vor Sjæl sukket Mignons Sange, naar Længslen brændte i vore Indvolde? Har vi ikke grædt med Werther i Maaneskinnet hin Juninat, da Lotte og Albert og han havde siddet sammen i Løvhytten og havde sagt hinanden Farvel — saa vidunderlig vemodigt, saa forsagende tungsindigt et Farvel? . . . Og har vi ikke om Natten paa Garderne og i Forstædernes Alléer nynet Crugantinos vilde Viser, hvis korte Linjer og stærke Rim svulmer af Landevejenes og de natlige Vovestykkers kraftige Poesi? Vi har svælgnet i Mefistos Kynismer og i Satyrens Bukke-Erotik overfor Psykes dejlige Nøgenhed, og som Manna fra Himlen har vi indsuget Versene i Prometevs — disse rimløse Vers, der skifter Skikkelse og Farve som Skyer, snart taarnede i dristige Tanker, snart fladende sig til stille Idyl-Sletter, hvor de første Mennesker bygger de første Hytter — og alle fødte af en Hjerne, der hvælver sig over dem, høj og uendelig som Himlen selv.

— For mig, svarede Oluf, er Goethe ikke saa

mangfoldig. Jeg finder ham helt i et Digt som dette, jeg læser her:

Ein trüber, grauer Morgen
bedeckt mein liebes Feld . . .

Han er for mig kun den unge Stormende — ham, de i Frankfurt kaldte Vandreren — ham, der, stille og vild, med Ossian i Hjærtet, sneg sig gennem Skove og over Marker dernede ved Mainfloden, og for hundrede Aar siden saa op til den samme Maane, som vi i Aftes betragtede fra vor Altan . . .

. . . Som Yngling — den Gang, jeg mente, jeg var et Geni og maalte mig med de længste Alner, jeg kunde finde — var denne Goethes Ungdomspoesi mig det Tryllespejl, hvori jeg troede at skimte min Fremtids Liv . . . Jeg saa i mine Dagdrømme et solbeskinnet Sesenheim slynge sine Præstegaards-Roser om min første unge Kærlighed, og en blaaøjet Friederike lagde i et Jasminlysthus sit blonde Hoved mod mit Bryst Jeg saa mig selv i Afskedens smertelige Time, i det sidste Farvels bitre Stund, den Gang hin lyse, altfor lykkelige Sommerdrøm var svunden hen — det var en Dag i Høst . . . jeg gik bort ned ad den lange Allé — de gule Blade faldt for min Fod — og

jeg vendte mig en sidste Gang og saa langt oppe Præstegaardens tomme Trappe og den lukkede Dør, hvorbag Friederike nu sad forladt og græd — medens jeg drog ud i den stille Høstdag, Fod for Fod, Hjærtet svulmende af Sorg, men Længslen langsomt skagende sine Vinger til ny Flugt i genvunden Frihed . . .

. . . Det var jo kun Attenaars-Drømme. Men hvor det endnu kan gøre En sørgmodig at sammenligne sin arme Københavner-Eksistens med denne Frankfurterynglings rige, skønne Liv. Tænk at have oplevet Solskinsdage som Goethes i Sesenheim — Dage, hvor Himlens Blaa kun plettedes af hvide Sommerskyer, og hvor Bygerne holdt sig i Synsranden som Baggrund for Regnbuer, »saa store og straalende, som jeg aldrig før eller siden har set dem«, staar der i *Wahrheit und Dichtung*. Tænk at have følt saa sprudlende en Livsglæde som den, der jubler En i Møde fra Versene:

Und neue Nahrung, frisches Blut
saug' ich aus freier Welt . . .

. . . Tænk, om man mellem sine Minder ejede hin smerteligt-søde Stund udenfor Lillis Vinduer, hvor hun bag de oplyste Rouleaux ved Klaveret synger

sin troløse Elskers Sang, digtet i de lykkelige Dage Ak, alt Ens eget bliver saa tomt og fattigt mod dette rige Menneskes Liv af Poesi ...

Albert havde rejst sig og gik langsomt op og ned ad Gulvet, stadig rygende.

— Kære Ven, sagde han, jeg kender godt det dér. Men overfor en Digtning Gøglesyner maa al Virkelighed blegne, og Goethe skrev jo ikke sin Selvbiografi alene for den kære Sandheds Skyld. Iøvrigt har jeg intet at bebrejde dig, thi ogsaa i mit Liv spiller Poesien en større Rolle end det Reale. I min kaade Ungdom, da min Sjæl helt var rettet mod Nydelse, var Heine mine Længslers Ledestjerne. Jeg drog ud i Livet for at finde hin lille By, hvortil man kommer vandrende, ung og fri, en Sommeraften, just som de fromme Klokker ringer Solen ned, og hvor Lykken sidder og venter paa En ved et aabent Vindu, med duftende hvide Klokkeblomster i et Glas foran sig — selv duftende og hvid og lige til at plukke Og den næste Morgen er man langt derfra, over Bjærg og Dal, Farvel, Feinsliebchen, jeg ser dig aldrig mer . . . Og den næste Aften sidder jeg højt til Fjælds i den ensomme Hytte hos Bjærgmandens Datter —

i Stuens Stilhed høres kun Lyden af vør fortrolige Pludren og det gamle Urs Dikken — og over den lysende Firkant, som Maaneskinnet gennem Vinduet tegner hen ad Gulvet, bevæger sig Skyggerne af de store Graners Grene, der vifter udenfor i Nattevinden ...

... Ak ja, du, sagde Albert og blev staaende foran Oluf med et vagt, lidt sitrende Smil — det var i de unge Dage ...

— Vi har begge to lidt af at drømme os vort eget Smule Liv efter de største Mønstre, sagde Oluf og rejste sig for at gaa over til Sofaen og lægge sig paa Alberts Plads. — Et Vandreliv fra Skønhed til Skønhed, et Æventyrliv fra Hændelse til Hændelse har vi drømt os — et Liv ad fjærne Veje i nye Lande — med rejsetrætte Afteners Indslumren i fremmede, friske Senge, hvori man aldrig før har sovet — med luftige Drømme i den kølige Nat, omgivne til alle Sider af en ukendt By, hvis Taarnures uvante Lyd vækker En ved hvert Time-slag — og med Solskinsmorgeners Opvaagnen til udenlandske Indtryk og nye Himle som til et andet Liv

.... Der var en Tid, da Læsningen af Shelley

fylgte mig indtil Galskab med saadanne Syner. Det forekom mig, som var Livet næppe værd at leve, naar jeg ikke som fornem Vagabond kunde indfatte min Melankoli i en Ramme af italienske Skoves poetiske Piniekroner og sydlige Golfers lysende Strande og som en ædel Trækfugl pleje min Spleen i et gammelt Palazzos enlige Taarncelle, gennem hvis brede Rundbuevinduer der var Udsigt over blaåt Middelhav med fjærne, ædeltformede Øer . . .

Albert var standset ved den aabne Altandør og stod lænet til dens ene Fløj og saa ud.

— Ja, Middelhavet . . . sagde han langsomt.

— Men se nu alligevel her, føjede han livligt til et Øjeblik efter. Solen bryder frem, og Land og Hav lyser. Efter Regnens Sus bliver det ganske stille — jeg hører Fluer summe og en Fugls svage Kvidren — og de hvide Sommerfugle begynder at flyve om Bedenes Blomster.

Oluf rejste sig, og de traadte ud paa Altanen sammen. Spurveene strøg i Flokke, nede mellem Frugttræerne, og én for én foer Svaler skrigende gennem Luften. Det susede af Blæst i Blade og af Havets Skummen nede mod Kysten — en Lyd

som af et Vandfalds evigt strømmende Brus. Bag den ilende Fjord var det, som om Slipshavnsodden blev lavere og lavere og drev længer og længer ud i det graablaa Hav. Og langt ude skinnede hvide Maager mod den graa Skyluft.

— Se, Himlen trøster os, sagde Albert og vendte sig smilende mod Oluf. Kom — lad os gaa ned ved Stranden og lufte vore Stuestemninger.

IV.

STRANDEN.

De gik langs Stranden, i Læ under Kystens Skrænt for den fralands Vind. Luften var stille og lun om dem, men Havet dønnede hult og plaskede og bruste i uafsladelig, travl, aandeløs Bevægelse, skyllende, vældende, skummende, rislende og klunkende mellem de store Strandsten.

Bag Albert og Oluf var Himlen blaa med enkelte hvide eller rødliggraa Klodeskyer. Foran dem dækkedes den af et tungt, snehvidt Skytæppe, der tordenblaat sænkede sig ned i det sølvlysende Hav og hen ad Langeland til klarede op i brede Regnstriber, saa Luften fik en jærngraa, blankpoleret Glans.

Lang og øde krummede Stranden sig foran dem. Lige i Bølgeslaget laa de store Granitblokke og Flintknolde, hvorover Skummet sprøjtede — sorte,

gule, røde, brune, graa, alle blanke af det drivende Vand og alle med rundede Kanter og Sider og Spidser. Bag denne Skærgaards-Rand laa Sandet, graat længst nede, hvor det var fugtigt, hvidt og tørt op under den gule Lerskrænt, hvormed Markerne endte. Opdreven Kløvertang — gul og blank som var den klippet ud i vaadt Olietøj — og forrevne Lig af glasklare Gopler laa slængte op paa Sandstrandens graa Bræm, og den hvide Sand laa strøet med Rullesten og spættet med visne, soltørrede Tangtotter som med sorte Hermelinshaler.

Paa Mark-Skræntens Rand tegnede høje Græstraa og Cikorieblomsters lange, nøgne Stilke sig mod Himlens blaa eller hvide Grund.

Albert og Oluf havde gaaet tavse et Stykke henad den graa Sand, hvor Havvand piblede frem i deres Fodspor, med Ørene og Sjælen fyldte af Bølgenes tunge Orglen, der rullede frem, tav et Sekund og atter rullede tilbage i en lang, slæbende Raslen af Sten og Singels, der førtes ud imod Dybet.

Fra Himlen bag dem brød nu en Solbyge frem, som før oppe paa Altanen. Det var, som der med ét aabnede sig tusinde store, runde, hoppende Diamant-

øjne i Havet, og Fraaden om Stenene skinnede som kogende Sølv. Alle Farver, Strandens og Havets, blev stærkere og livligere — de fjærne Lande dukkede klarere op — en stor, stille, uendelig Munterhed jubledede i alle Ting.

— For mig, sagde Albert og standsede med en bred Armbevægelse ud imod Havet — for mig er denne Kyst Italien. Se Klinterne derhenne, hvor rytmisk græsk de løfter deres Grusskrænter — gule som pentelisk Marmor. Se denne Forstrand, bred og brændingsslagen som hin Kyst hos Byron, hvor Don Juan og Haidee vandrer, tætomslængede og lykkelige. Og se Havet — er det ikke vinblaat, er det ikke purpurviolet som Havet hos Homer og Vergil?

Stranden minder mig om Byron — fortsatte han, idet de gik videre — men Havet, det er som Beyle. Der er den samme luftige Frihed, den samme vage Uendelighed. Mine Tanker sættes i samme ubestemte og storslaaede Bevægelse ved at betragte Havet som ved at læse *La chartreuse de Parme* eller *Rouge et noir*. Stemninger skyller ud og skyller ind som Dønningerne mod Stranden og bruser vage ud mod den sølvlyse Horisont, ud

mod Grænser, man ikke kender og heller ikke ønsker at støde imod.

Byron, Beyle, Baudelaire — dér har du de Hovedhjørnestene, hvorover min Sjæl har bygget sine Drømmeslotte — de dybe, hede Brønde, hvoraf mit Væsen suger Næring gennem trefoldig Rod Om Baudelaire har jeg endnu intet sagt dig — i hvorvel jeg i disse Dage er en megettalende Mand — men jeg skylder de subtile Parfymer, de aromatiske Essenser og narkotiske Gifte, jeg har indsuget af ham, min Hjærnes fineste og mest udsøgte Blomstring.

Baudelaire er den, der har givet mine Ensomhedslængsler Form og Retning. Jeg husker, hvorledes jeg i mine første Ynglingeaar, ængstet af Kødets voldsomme Overgreb og min Sjæls Ufred, attraaede Cellens stolte og kyske Ro, den lærde og rene Tavshed i Munkens enlige Kammer. Jeg sørgede over, at Middelalderen ikke var mere med sine Klostre og Eremithytter, og Læsningen af Paludan-Müllers *Benedikt* fyldte mig med en fortvivlet Længsel mod hine fjærne, forgangne Aarhundreder, hvor fromme, hvide Mure rejste deres Værn om de Sjæle, der var trætte af Livets Tomhed og bitre af dets beske Lyst.

Denne Aare i min Sjæl var det, Baudelaire fik til at svulme. Hans syge Blomsters Saft podede sig ind i min Klostertrang og forvandlede den til en fin og vellystig Foragt for Hverdagens og Verdens Liv.

Det var en Drøm, født af visse højtelskede Prosa-Sider hos Baudelaire, som drev mig herover i dette Eksil. En Drøm om et ædelt *Buen-retiro*, et stemningsfuldt *Wartburg*, fjærnt fra Venner og Mennesker. En Drøm om et højtliggende Taarnkammer med Udsigt over de røde Tage i en lille By og bag Tagene grønne Marker og tavlede Agre og længst borte fjærne Skovrygge, blaa af Solrøg. Et Taarnkammer med Skrivebordet lige indenfor det store Vindu, der altid skulde staa aabent — med udvalgte Bøgers Guldrygge i Reoler langs Væggene — og med Billeder rundt om mellem Reolerne, Billeder af ideale, sydlandsk formede Landskaber, hvor skønne Kvinder græder i dunkel Sorg under en tungsindig Stjernehimme. Ovenpaa Reolerne og paa et lille Bord midt i Stuen skulde der staa Krukker af ostindisk Fajance med store Markbuketter, saa Værelset kunde fyldes af Margueriters og Snerrers søde Sommerduft. I den hede

Middag skulde der være køligt bag nedrullede Persienner, men naar Dagen hældede, skulde Svalingen fra store Haver, hvor Bede og Plæner vandes mod Aften, strømme ind sammen med Skæret af Aftenrøden over de fjærne Skove.

Tavse gik de et Stykke hen langs Havet, ad den brede Strand.

— Min Drøm, sagde saa Oluf — thi ogsaa jeg har drømt min Sjæl et Hjem — gaar langt videre, og min Længsel bygger som den Fugl Albatros kun sin Rede paa en øde Ø midt ude i Oceanet. Det Enebo, jeg nu og da griber mig i at søge, maa ligge Familiestuerne og Menneskelejlighederne langt, langt fjærnere. Jeg søger et ensomt, tavst og tungsindigt Rum — et verdensfjærnt Asyl for En, der kun vil gruble og drømme og digte

. . . Jeg har set et Glimt af denne Drøm — men kun et Glimt — en Morgen sidste Efteraar, jeg gik i Fredriksberg Have. Der ligger ude i Kanalerne et Sted en lille, rund Ø, hvor man ved Løvfald bag de halvt afbladede Træers Slør af hængende Løv kan skimte Noget som Taget af en Hytte. Ingen kan komme til den Ø uden med

Baad, for der fører ingen Bro over. Publikum, der om Søndagen sejler i Kanalerne, har ingen Ret til at gaa i Land dér. Men Hverdagsformiddage kan der ligge en Jolle, gammel og graa og aldeles ulig de pyntede Søndagsbaade, fortøjet ved en lille Stump Bro, som stikker ud fra Bredden derovre.

Og den Morgen i Oktober løftede Træerne deres brogede Kroner højt over Øen som en kongelig Baldakin, baaren af Stammernes blygraa og jærnsorte og irgrønne Søjler, og ned over Skrænterne mod Vandet laa faldent Løv i tykke, tætte Dynger, gulligt og grønligt, rødligt og brunt, vævet sammen til et tæt, tyrkisk Tæppe.

Dérovre — syntes det mig — maatte det være skønt at vaagne op ved Fuglekvidder og aabne sin Dør og se den flyvende Sommer flimre af Dugg og af Solskin over Græsset derude og se Kanalens Vand blinke nede bag det tynde Gardin af Lønnenes gule Blade Dér maatte det være skønt at sidde og skrive, med det grønliges Genskær af Løvet ind over Papiret Dér maatte man kunne tænke Tanker, friske som Morgensolen og Efteraarsduggen Dér maatte man sove sødt ind, med Stjærnerne blinkende gennem Ruden, og Nattevinden

susende i alle de store Træer over Ens Hoved, og en vaad Vildvinsranke gnidende uafbrudt frem og tilbage over Vinduet

Medens de to Venner førte denne Samtale, var den flade Strand, hvorpaa de gik, gledet over i en højere, digeagtig eller voldlignende Kyst, der nu løftede sig til en Klint — den første af dem, hvis grusgule Skrænter Albert før havde sammenlignet med penteliske Marmorbrinker.

Som efter en Overenskomst lagde de to Venner sig stiltiende ned i det høje Græs, der, blandet med gule Blomster — Snerre, Potentil og Løveflab — dækkede Klintens Top. Landvinden viftede med Græs og Blomster, og nede mellem de grønne Straa løb Mejere og Myrer og smaa Snudebiller.

De laa lige ude ved Klintens Rand. Dybt under dem var den brede Forstrand med hvide Flader af Sand og Singels, tangplettet og med en lang, brun Stribe af vaad Tang omtrent i Havkanten. Derudenfor brunt, tangfyldt, skvulpende Vand med brede, hvidgrønne Sandaarer i Bunden. Saa Mørktviolet og Grønt i Pletter mellem hinanden og helt ude klart, mørkeblaat Hav. Længst

oppe mod Nord løb Landets Kystlinje ind i Horisonten med en skinnende Pynt — saa fulgte langs Kimmingsstriben en fjærn Ø som en blaa Streg — saa to Sejlere — to til, langt ude mod Himlen — saa Sprogø solklart nær, og, bag den, fjærne, blaa Kyster med Kliner og hvide Prikker af Kirker eller Gaarde. Saa en øde Horisont — en Bark langt ude og en Damper — en anden Damper nærmere ved — og et ganske fint Sejl i selve den graablaa Synskreds-Luft. Saa gennemstribedes Rundskuet af den mægtige, tusendøjet-funklende Solstrøm, der helt ude bredte sig som en Sø af mat Sølv. Endelig løftede Langeland sine blaa Skove, og i Vandet foran tegnede sig Vresens brune Streg — og saa skød Landet paany sine Pynter frem, mørke mod den sydlige Horisonts hvide Dis.

De to Venner laa længe og stirrede, Oluf strakt sidelænds, Albert paa Maven med begge Albuer i Græsset og Hagen støttet i Hænderne.

Nede fra kom Strandløbernes skarpe »Jyp!«, medens de hastigt ilede hen over Sandet og viste deres hvide Bryst. Maagerne flokkedes langs Kysten med klagende Skrig og fløj ind over Markerne

og ud over Havet. Og Bølgerne susede langt og taktfast mod Stranden dernede.

Albert trak en Lommebog frem og begyndte at skrive. Oluf vendte sig om paa Ryggen, med sin bløde Filthat skubbet ind under Nakken som Pude. Han spredte Armene fra sig og lod Hænderne synke dybt i det tætte, sollune Græs. Over ham strøg Landvinden, svagt duftende af Hø. Og højt oppe i den tætte, blaa Himmel sejlede en hvid Maage langsomt ind over Land. Det var Oluf, som om hans Sjæl bares og gled med denne hvide Fugl ind i en blaa Uendeligheds Nirvana.

V.
SKOVEN.

O luf gik langsomt hen ad en bred Vej inde i Teglgaardsskoven. Det var tidligt paa Formiddagen, Vejen laa i Skygge, kun de højeste Bøgetoppe lyste af Sol. Langs Vejens Rand var Grøftegræsset graat af Dugg, Gærdekørvelens Skærme stod med klare Vanddraaber i alle de hvide Kroner, over Skovbunden laa endnu som et glemt Slør af Nattens Mørke, Luften var fugtig og frisk, og højt oppe fra faldt Sollyset ned i lange, gyldne Striber som gennem Vinduerne i en Kirke. Finker og Mejsler, den muntre Morgens travle Fugle, pippede og kvidrede i én uafbrudt, glad hoppende Rislen — men tyste var de store Skovdybders og den store Skovstilheds hemmelighedsfulde Duer, og tyst var den hældende Dags melankolske Fugl —

Sommer.

Droslen, hvis Fløjteløb er klare og sørgmodige som Eftermiddagens sene, gyldne Sol.

Oluf gik og fornam det som Søndag rundt om sig. Denne høje, luftige Skov i Formiddags-solskin vakte Minder hos ham om Sommersøndage i hans Drengaar Mens de andre var i Kirke, plejede han at drage til Skovs, nystrøgen i Linnedet, med Søndagsklæder paa og renvasket over hele Kroppen . . . Nede ved Bækken, som løb gennem Skoven, var der et Sted, han havde udvalgt sig — en fugtig, mosgroet Sten, hvor han plejede at sidde med Fødderne anbragte paa to andre Stene ude i Bækkeløbet. Glat og klar kom Bækken glidende hen over den brune Bund, mellem smaa Bredder af brunt, opskyllet Grus. Elletræernes Rødder spændte mosgroede Buer ud over den blanke Flade, og paa en Grusbanke midt i Bækken voksede høje, røde Hjortetrøst og en enkelt Spiræa med store, gullighvide Blomsterflager. Rundt om løftede Elleskoven sig af den grønne Mose, og bredt og gyldent faldt Sollyset ned over Stammer og Blade og Skovbund og Bæk. Løvet susede, uafadeligt og sagte, og lige ved Siden af Oluf rislede Vandet stille klukkende mellem de store Stene.

Der kunde han saa sidde i halve og hele Timer og lade Tiden rinde sig forbi med den rislende Bæk. Paa Bunden af Vandet saa han Tanglopperne vimse sidelænds af Sted, hvide Sommerfugle kom sejlene inde fra Mosen tværs over Bækken og forsvandt atter langsomt ind over de høje, grønne Planter; nu og da vovede en Skovmus sig frem fra sit Hul under en Ellerod, smuttede et Stykke ned langs den grusede Bred og blev borte i et andet Hul, lige i Nærheden af Stedet, hvor Oluf sad.

Da var han femten Aar — den første Naturberuselses og de første Kvindedrømmes Alder . . .

Oluf grebes af en pludselig Hjemvé, en Længsel efter hine Skove, hvis Stier hans Barnefod havde traadt saa tidt, og hvis Løv havde skygget over hans Drømme om Lykken og Livet — om den store Lykke og det store Liv

Uvilkaarligt forlod han Vejen — sprang over Grøften — gik paa maa og faa ind gennem Skoven. Over den brune Løvbund voksede Flittergræssets haarfine Stilke, der buedes af de brune Aks — ligesom i Græsholmeskoven hjemme. Han kom forbi en fugtig Sænkning, der var grøn af tæt Bingelurt og Firbladet Etbær, hvis blanke Blade blaanede i

Himmellyset — som Bingelurt og Firbladet Etbær i hans Drengaaars Skove. Og rundt ham stod Stammerne graa og stille, og over ham suste de store Kroner den samme Sang, som Skovene hjemme suste . . .

Der steg med ét en Damp af Minder fra hans Sjæl som fra en ophedet Jord, hvorover der pludselig falder Regn.

Han saa sig selv som tolvaarig, om Aftenen, ved det runde Bord inde i »Studereværelset« hjemme. Paa den anden Side Bordet sad Faderen bøjet tæt over Navigationsskolens matematiske Opgaver, som han rettede. Oluf saa hans kraftige, sorte Haar i store, blanke Bukler, den brede Pande med Dobbeltfuren langs Midten, den blanke, skarpe Næseryg og Skyggen om den lange, smalle Mund og den glatragede Hage. Der var stille i Stuen — kun Lampens sagte Kogen, et Krads af Blyantet nu og da, og den taktfaste Knirken, som Kanten af Faderens Frakke, hævet og sænket med Aandedrættet, frembragte mod Bordets polerede Rand.

Oluf sad og skulde læse Lektier for bagefter at lade sig høre i dem af Faderen. Men de sorte Bogstavlinjer over det hvide Papir forvandlede sig

uafbrudt for ham til en Novemberskovs graa Stammer over kobberrød Skovbund. Han genoplevede den nylig endte Eftermiddag derude i Skoven — han saa det graasorte Bækkeløb, der, som et slynget Jærnbaand, drog sig langt ind over den kobberrøde Bund — han knasede gennem de visnede Mosers Vildnis af tørre, hvide Urter og døde, bengule Stængler og stortuet, falmet Græs. Han overskred Bækken, springende fra blank, sort Sten til blank, sort Sten — han gjorde Holdt ved Kilder, hvis okkerrøde Vand piblede ud af Breddernes gule Lerskrænter og rislede lydt i den stille Novemberdag — og med en Opdagers Stolthed stod han tilsidst ved den store Stenkiste, af hvis sorte Gab midt i en løvfaldsrød Banke Bækken udvældede som af en Løvemund . . .

. . . Han var vaagnet som af Drømme, naar Faderen slog den sidste Opgavebog sammen og rettede sit strænge, sømilitære Ansigt mod ham med et barsk: »Naa, hvor langt er du?«

Oluf havde efterhaanden helt glemt sig selv og Skoven for disse Billeder fra hans Sjæls Kimplante-Tid. Nu saa han sig om. Han var kommen ud paa en

Sti, hvis brune Baand af vissent Løv tabte sig foran ham og bag ham ind i Skovens Ensomheder. Længe havde den ført ham mellem Bøgestammer og Risbøg og brede, mosbetrukne Stubbe — nu ledte den ham ind i en Askelund, hvor let Lys og løse Skygger i uafbrudt Leg løb ned ad de smækre Stammer og hen over Skovbundens tykke Polster af store Græstuer.

Oluf standsede. Fuglene sang ikke mere. Han hørte ingen Lyd hverken nær eller fjærn uden Bladenes tusindtungede Hvysken. Til alle Sider var intet andet at se end det grønne Løv og de slanke, graa Stammer og den grønne Bund, hvorover Solskinnet og Skyggerne legede.

Oluf maatte tænke paa hin hemmelighedsfulde Skov, hvorom Folkevisen véd det Vers:

»Der vokser slet ikke anden Blomst end Løg,
der synger slet ikke anden Fugl end Gøg«...

Langsomt lagde han sig ned paa Jorden, med Nakken i en af de store Græstuer. Over sig saa han Stammerne, der skød rankt til Vejrs og gaflede sig i slanke Grene og bar et luftigt Tag af finnet Løv, hvis sollyse Blade uafbrudt bevægede sig over

Himlens blaa Bund. Der var ikke køligt som ude under Bøgekronerne; en lun, lys Hede fyldte den stille Lund, hvor intet rørte sig uden de lydløse Skygger. Oluf laa og stirrede op paa Løvet og Himlen — det var, som at se i et kæmpestort Kaleidoskop af grønne og blaa Glasstumper, der uafbrudt forskød sig og dannede nye Mosaiker. Og hen over ham gik Asketoppenes bløde, rislende Sus som Lyd af hviskende Kvindestemmer et Sted langt borte bag Løvet.

En Halvslummer slørede sagte Olufs Tanker — og i Drømmetaagen listede Minder og Syner frem som gækkende Nymfer gennem Lundens Solspind og Skyggeslør. I hans Hjerne genfødtes halvvoksne Aars Attraa, og som opstanden fra de Døde stod for ham den Digtning, der første Gang ledte hans Drengelængsler mod Vellystens Elverland.

. Det var en Fortælling, oversat »efter det Engelske«. Den foregik under en Revolution, i Italien, vist paa Garibalditiden. Helten deri var en royalistisk begejstret ung Adelsmand, som i Spidsen for en lille Friskare drog ud for at undsætte Landets dejlige Dronning. Denne skønne og

høje Herskerinde over den unge Nobiles Hjærte var nemlig indesluttet i Fæstningen Gaëta, og Oprørerne belejrede denne Fæstning.

Undervejs til Kampstedet svælgede den adelige Friskare, til den skønne Belejredes Ære, i mange Arter Grusomhed. Bøndernes Marker blev afsvedne, og i Vignerne hang de unge Druer, modnede før Tiden i Flammernes Hede. En Mølle, hvis republikanske Ejermænd forsvarede sig mod den royalistiske Bande, blev stukken i Brand, Mølleren skudt ned, og hans Datter, en stor og svulmende Italienerinde, sortøjet og højbarmet, blev i Kampens Vildskab gennemboret med Sabler og Kaarder, flænget og flænset med Bajonetter, og bloddryppende, endnu aandende, slængt ind i det store Baal, som sydede derved . . .

Der var i Tanken om denne Tilintetgørelse af et dejligt Jomfrulegem ved luende Staal og slikkende Flammer en vild og voldelig Vellyst, som isnede Oluf gennem alle hans halvvoxne Lemmer.

. . . Saa var der samme Sted en anden Historie, som hed »Den sorte Pudel«.

Den begyndte paa et Telegrafkontor, ved en lille enlig Jærnbane-station langt ude paa Landet

.... Det er silde Aften; om en Time kommer Nat-Illtoget fra Hovedstaden. I sit lille Værelse sidder den vagthavende Telegrafist under Gasblusset og døser over en Roman. Med ét begynder Apparatet ved hans Side at arbejde, og der indløber en Depeche, hvis Mening er ham ubegribelig — en Depeche, der taler om, at »den sorte Pudel« kommer i Aften, og at »de gule Fingre« maa holde sig rede ...

Depechen bringes ud i Byen. En Time efter kommer Nattoget, og Telegrafisten er paa Perronen for at se, hvem »den sorte Pudel« kan være. Den eneste Rejsende, som stiger ud, er en slank, ung Herre af usædvanlig, næsten kvindelig Skønhed. I Haanden bærer han en lille, sort Vadsæk, som han overgiver til en midaldrende Mand, i Pels og gule Skindhandsker, der er paa Perronen for at tage imod ham.

Det opdages nu i Historien, at denne unge Rejsende er en forklædt Kvinde — at denne Kvinde er en berygtet Juveltyv — og at den ældre Mand er hendes Hæler og hendes Elsker.

Og Fortællingen ender med, at den smukke, unge Forbryderske arresteres. Ude paa et Land-

sted sker det, hvor hun boer sammen med sin »Galan« — som Bogens Udtryk var.

I den aarle Morgen omringer Politiet Huset og sender saa to Mand op for at gribe Parret. Og den skønne Kvinde, som nu har antaget sit Køns sædvanlige Dragt og skjult sine Ben, der før viste sig i stramme Benklæder, bag folderige Kjoler, føres ud. Trods og forvorpen Frækhed staar malet i det smukke Ansigt, medens hun vandrer bort mellem to Gendarmer

Denne fordærvede og dejlige Kvinde — ung og ond — en Forbryderske og en Elskerinde — betog Olufs Tanke. Hans Higen droges mod denne syndige Skønhed, og han begærede blot at være en af de to Gendarmer, hvis Næver knugede sig haardt om hendes faste, fyldige Arme . . .

Et Solblink ned gennem Løvet blændede Olufs Øje og vakte ham af hans Døs. Forvirret rejste han sig. Hans Hoved var hedt, og hans Hud brændte. Han saa sig om. Der gik et Sus af Vind gennem Løvet, og Skyggerne bevægede sig i livligere Løb. Det var, som slyngede de usynlige Næt om hans Legem og spandt Hilder over Græsset for hans

Fod — og langt henne i den lyse Lund saa det ud som Skimt af vage Nymfers Dans under Løvet.

Oluf stod ubevægelig. I hans hede Legem fødtes der en Higen mod at blotte sig, en Trang til at gaa nøgen, en Vildmands-Længsel mod at føle Solluftens Lunhed og Skyggernes Svaling over hele sin Hud.

I hans Hjerne, der hededes af Solen, boblede Faun-Drømme og Satyr-Længsler Minder og Syner steg svulmende op i hans Sjæl Hin Kvinde fra et digtet Liv — hans Dreng-Attraas Drøm — løftede sig for ham, ideal og forherliget, en Gudinde for den vilde Frihed og den søde Synd og Sansernes lønlige Lyst. Hans Begær famlede forvildet mod dette Billed af en Kvinde. Han fablede om at møde hende her i denne solbedøvede Lund — at finde hende staaende ude paa en Græs-Lysning, et Sted dybt inde i Skovens Midte — slank og ung og nøgen, overgydt af Sol, skinnende hvid som et Marmor af Gudinden fra Paphos, skinnende hvid som en giftig og sødtduftende Liljebloomst . . .

Han drømte at se hende sidde alene paa en grøn Tue, overskygget af Løv, med Øjne og Mund

i smægtende Smil ved Synet af en Mand midt i Skovens trygge Ensomhed . . .

Han drømte at møde hende paa den smalle Sti, der jordbrun og fugtig løb hen gennem det frodige Græs . . . Hun gaar langsomt og ser sig om til alle Sider . . . og løfter let op i sin lyse Sommerkjole med en Haand, der uafbrudt sitrer, nu og da skælver i smaa, nervøse Ryk . . . som maatte hun med Magt hindre denne Haand fra at flænge alt Tøjet til Jorden og give de hede, hvide Lemmer til Pris for Skovbrisens kølige Favntag . . .

VI.

MAANESKINNET.

Oluf stod ved Vinduet og saa ud. Det var inde i hans Sovekammer — en lille Kvist ved Siden af det store Altanværelse. Et langt, nytændt Stearinlys oplyste med usikker Flamme Værelsets gule Tapetpapir, hvorover der med brede Mellemrum drog sig smalle, indigoblaa Striber som Tremmer i et Bur.

Oluf saa ud, hældet frem gennem det vidt-aabne Vindu, med Brystet mod den højsiddende Karm og Albuerne støttede paa den flade Gesims, som Taget dannede fra Vinduet og ud til Tagrenden.

Det var en Fuldmaanenat. Uendelig stort og klart strakte Landet sig hen mod Teglgaards-Skoven

og ind mod Byen. Alle Jordens Farver var døde, alle Lys slukte under denne blege, svagt lysende Forsølvning. Over Havets og Fjordens matte Mørke drog Maanestriben sin brede Vej, hvis Sølvbølger var som Ildspor efter tusend usynlige Fødder, og i den blege, klare, uendelige Himmel skimtedes højt oppe fine Flor af spøgelseagtige Skyer og svage, blaa Stjerneglimt som af raa Diamanthers halvkvalte Ild.

Alt tav over det blege Land og det lyse Hav under den store, maaneklare Himmel. Kun fra Stranden hørtes Havets stille Sus som Lyden af en Konkylies Kogen.

Oluf stod længe og stirrede paa den store Sommernatsmaane. De hvide Kridtsletter deroppe lyste som blankt Sølv; som fordybede Sirater eller som indlagt Arbejde af et mørkere, graaligt Metal tegnede sig de store, uddøde Maanehaves Bund; de høje Kraterbjærges tuschsorte Skyggestænk skimtedes vagt — som Skrifttegn af et ubekendt Alfabet paa østerlandske Vaabenskjolde; og Sommernattens varme Luft lagde en let gylden Glans over denne gamle Sølvmonnt, der længst var uden gangbart Værd, en svag Gyldenrødme som paa et gammelt,

slidt Sølvfad, der en Gang for længe siden har været luende forgyldt.

— Du Himlens Golde og Gavnløse! formede det sig sagte i Ord fra Dybet af Olufs hensunkne Sjæl. — Unyttige Lediggænger blandt travle Kloder! Tomt snurrende Ten mellem Stjærner, der spinder Livets gyldne Traade! Evige Jomfru, udødelige Skelet mellem Verdner, der blusser i Elskov og blegner i Død! Jeg hilser Dig, Højhellige, Du, hvis Navn var Diana ved Avernersøen og Hekate i Kolchis, Astarte i Babylon og Madonna, naar Dit Aasyns Glans taldt gennem Middelalderens malede Ruder ind i den enlige Nattegrublers Celle! Gudinde med mange Templer og mange Riger! Gudinde for den golde Vellyst og de frugtbare Drømme, frygtet af Ægtefolk, naar Dit Skær trænger gennem Gardinet om deres Alkove, og tilbedet af dem, der elsker i det Forbudne! Landstrygeres og Løsgængeres høje Frue, Gudinde for Dagens Fredløse og Livets Landflygtige, alle mørke Nattefugles evige Herskerinde, jeg hilser Dig, Madonna Hekate! .

Uden at vide det, havde Oluf sagt de sidste Ord højt, ud i Natten. Hans Stemmes sitrende Lyd vækkede ham af hans Berusning — han saa

atter Maanen og Himlen og Havet og Landet derunder, men de syntes ham dunklere end før. En Sky, der sejlede hen under Maanen, kastede en bred Skyggespange over Maanestrimens Sølvstrøm. En Baad plaskede mørk og hurtig forbi nær inde ved Land, og det skvulpede taktmæssigt og hult nede i Strandkanten. En lille, hvid Sky med sort Kærne, som pludseligt var midt paa Himlen, nærmede sig Maanen, udstrakte sine flossede Taagefrynsers Fangtraade mod den, opløste sig i grønligbleg og rødbrun Røg, der omsluttede den hvide Klode som en Vandmands slimede Legeme omslutter sit Bytte, og skjulte den ganske. Maanestriben sluknede over Havet, Jorden blev mørk — kun nede i en af Markerne lyste to smaa Vanddamme som blanke Metaløjne.

Oluf stod endnu et Øjeblik hældet ud mod det formørkede Landskab, saa lukkede han Vinduet og begyndte at klæde sig af.

Da han var kommen i Seng og havde slukket Lyset paa Natbordet ved sit Hovedgærde, skinnede Maanen atter. Som en hvid Dug, ivævet med en bred, sort Længdestribe og smallere Striber Mørkt paa Tværs, laa dens Lys hen over Gæstekamrets

sandede Fyrretræsgulv. Et mildt Sølvskær bredte sig fra denne Dug af Maaneskin op i hele Værelset, og kun i de dybeste Kroge stod der svage Taager af Mørke.

Oluf laa og betragtede Tapetets indigoblaa Striber paa gul Bund — Farverne var lige saa tydelige som om Dagen, men syntes mattere, som overpudrede med et hvidt Støv. Han hørte ingen Lyd, hverken udefra eller i Huset. En dyb Dødsstilhed syntes at sive ind sammen med Maaneskinnet og gennemtrænge alle Ting. Han hørte ikke en Gang sit Lommeurs Dikken paa Natbordet lige ved Siden af sig. Han løftede Hovedet fra Pudlen — var Uret gaaet i Staa? havde han glemt at trække det op? I det samme fornam han dets Lyd — men dæmpet, som laa det paa tykt Fløjl.

Oluf lagde sig tilbage i Pudlen og var ved at falde hen, da han vækkedes af en stærk Klang — som om der højt oppe fra spildtes Vand ned i et stort, tomt Bækken af Malm. Klangens sidste Rungen sitrede endnu i Luften — og han besindede sig paa, at det maatte være det gamle Ur med det stærke Slagværk, som havde slaaet Et nede i Havestuen.

Atter laa han lidt og var vaagen. Tankeløst lod han Øjet hvile paa Tapetets mørke Striber over den lyse Bund. De lignede Skovstammer mod en Baggrund af Solnedgang — nej, ikke Solnedgang — et kunstigt, gult Lys var det — Lys af mange Gasblus . . .

Han var ved at falde hen paa ny — og laa saa med ét fuldt vaagen og tænkte levende paa sin og Alberts Spadseren i Aften ude ved Teglgårdsskoven med Fru Astrid og Frøken Laura. Maanen havde uddrevet dette Minde af hans Sind — nu vendte det stærkt tilbage. Han saa igen Promenaden, den brede, grønne Eng mellem Teglgårdsskoven og Stranden, med de udhugne Spaserveje, hvor Byens pæne Folk trak pyntede op og ned, og den aflange Plads i Midten, hvor Regimentsmusiken spillede. Det var temmelig sent paa Aftenen, da Albert og han kom derud — Maanen steg som en blodrød Blomst op af Havet, og Musiken jog igennem Programmets sidste, hidsige Valse. Frøken Laura og Fru Astrid kom leende og nikkende hen imod Albert, saa snart de opdagede hans lystærkede Skikkelse — men standsede lidt ved Synet af Olufs mørke og ukendte Person.

Efter Præsentationen drog den hvidklædte, slanke og blonde Frøken Laura Albert med sig et Stykke i Forvejen, saa Oluf og Fru Astrid kom til at følges. De gik i den af Spaseregangene, som løb langs Randen af den mørke, fjældlignende Skov. Der var Lys et Sted inde, et stærkt, gult Lys fra mange brede Vinduer som paa et Forlystelsessted, og Skovstammerne inde i Nattedybet tegnede sig sorte mod dette gule Lys.

Oluf og Fru Astrid havde talt om dette Forlystelsessted, denne Promenade, denne Regimentsmusik, der var Byens eneste Sommerglæder. Han havde spurgt, og hun havde fortalt. Hun havde klaget ivrigt over det hele Provinslivs Kedsommelighed, og han havde svaret banalt, fordi hendes Klager kun forekom ham Udslag af en ganske hverdagslig Lyst til flere Baller og større Selskabelighed.

Saa blev hun lidt efter lidt tavs. Vejen, de gik paa, førte dem ned til Stranden, ud paa en lille Mole med en Cirkelbænk om en Flagstang yderst ude. De satte sig ikke, men blev staaende og saa ud over Havet. Maanens Purpurfrugt var falmet hen i sin vante Bleghed, og Maanebroen løb

som en gyngende Sølvstrimmel ind over Havet, ind mod Molen, hvor den runde, glatte Dønning uafbrudt fremvuggede store, blanke, forvredne Maanebilleder og lagde dem ind over Vandkantens Sten som en Hinde af Sølv, og fremvuggede atter nye Maaner udefra.

— Kender De Æventyret om Maaneprinsen, sagde hun saa med et, uden at vende sig om mod ham, stirrende stift ud ad Maanestrimens sitrende Sølvsti.

Han nægtede; overrasket af dette Spørgsmaal, der ingen Sammenhæng syntes ham at have med hendes øvrige Ord.

— Det er det om den unge Pige, der en Maanenat hører det kalde udenfor sin Rude. Det kalder tre Gange, og den tredje Gang staar hun op og aabner Vinduet. Og da ser hun nede paa Stranden, lige nedenfor Huset, en fremmed Yngling midt i Maaneskinnet. Hans Dragt funkler som Sølv, og hans Ansigt er hvidt, og han strækker sine hvide Hænder ud mod den unge Pige, og bag ham drager sig Maanesølvets Hængebro ud over Havet. Han taler til hende, og hans Stemme hulker som Sommernattens Dønning om de store Stene, og han

beder hende følge med ud over den hængende Bro, ud over Havet, hjem til hans Slotte og Lande i Maaneskinnets Kongerige. Men hun ængstes for den gyngende Vej, hvorad hun skal vandre, og slaar Vinduet i for den fremmede Yngling og gemmer sig i sine Puder

Fru Astrid tav. Oluf sagde intet, men betragtede hende forbavset. Hun stod ubevægelig, og hendes Stirren var stadig stift hæftet paa Maanestriben, hvis hvide Bølger ilede ind fra Horisonten som en endeløs Stime af sølvblinkende Fisk. Der var i hendes blege Profil og i Legemets ranke, rytmiske Rids mod Nattehimlen et Minde om antike Gemmers Billeder af Maanegudinden Artemis. Men en tungsindig Artemis, der var træt af den vilde Jagt gennem Bjærgskovene, en melankolsk og vemodig Nattevandrerske, i Slægt med hine østerlandske Gudinder, som i Foraarsnætter klagende strejfede langs de golde Klippekyster efter en Elsker, de aldrig fandt, en Adonis, som var død, en Tammuz, som ikke var mere, en Osiris, der tronede i Underverdenens Højsæde . . .

Oluf vidste ikke noget at sige efter dette. De gik ind ad Molen sammen — hun var ved at

snuble — han tilbød sin Arm, og hun tog imod den. Han fornåm en rund, fast Arm i sin, en Arm hvis Varme trængte ind i hans og fik den til at sitre. Hun mærkede det ikke — eller brød sig ikke om at mærke det . . . Lidt efter traf de Albert med Frøken Laura, og de to Damer sagde Farvel for at vende tilbage til det Selskab, hvormed de var. Olufs Nethinde bevarede endnu Indtrykket af Fru Astrids hvide Ansigt i Maaneskinnet og de mørke, blødt formede Øjnes Blik, da hun rakte ham Haand til Farvel, en Haand, der fyldte hans som en varm Kærne en kold og tør Skal.

Paa Hjemvejen fortalte Albert, at hun var Enke, havde lidt Penge og levede meget stille. Et Par unge hjemløse Mænd i Byen kom undertiden hos hende, men ingen sagde hende noget ondt paa derfor. Hun maatte være en fem-seksogtyve Aar Og paa sin dogmatiske Maade føjede Albert til: — Hun er en Sjæl, der higer mod det Ubekendte.

— Og du har aldrig søgt at lede denne Higen ind imod dig, spøjte Oluf.

— Jeg er desværre kun det Ubekendte for saadanne smaa, blonde Pipfugle som min lysklædte

Frøken Laura, svarede Albert og lo. Hun falder i en evig Forundring over hvert Ord, der udgaar af min Mund . . .

Oluf gennemlevede paany alle disse Aftenens Enkeltheder, mens han laa vaagen i sin Seng og saa ud i det maanelyse Kammer. Han søgte at trænge endnu inderligere ind i dette Mødes Minuter, han kæmpede for at fastholde Ting, som gled bort, Ord, der var blevne sagte en eller anden Gang, han vidste ikke naar eller hvor, i den korte Spadsereturs Løb, et Udtryk, Fru Astrid havde brugt, men som uafbrudt veg fra ham, et Træk i hendes Ansigt, der ikke vilde staa klart . . .

Men lidt efter lidt afveg hans Tanker fra deres rette Linjer, vaklede, slyngede sig, forvandlede til en hel Vækst af Snørkler og Sigsag, af snoede Ideer og indviklede Forestillinger, af alt det Hjærne-Ukrud, der groer paa Grænsen af Drømmenes Rige.

. . . Op over dette lave Buskads, dette Krat af filtrede Minder og Tanke-Slyngplanter, løftede sig imidlertid paany som en Række mørke Søjler Teglgaardsskovens Stammer mod gylden Grund . . . violette eller dunkelt indigoblåa mod en fjærn Aften-

rødes okkergule Grund ... Og Fru Astrid og Oluf vandrede atter paa Stien langs Skovbrynet ... de gik bort fra Stien, ind i det vaade Græs, ind mellem de mørke Stammer, der blev ved i Række bag Række, langt langt bort, helt ud til den okkergule Himmel ... Fru Astrids Arm laa i hans, varm og fast, og hans egen Arm sitrede derved ... og han følte, at ogsaa hun sitrede ... Da drog han lempeligt sin Arm ud under hendes og vilde lægge den om hendes Liv ... Men hun veg fra ham og var borte med ét mellem alle de mørke Stammer, og han ledte efter hende, men mødte kun Stammer, runde, ranke Stammer, runde og ranke som hendes Liv ... Han vilde gaa efter den gule Solnedgang og saa sig om, men den var sluknet, og der var Mørke til alle Sider om ham ... Han begyndte at famle sig frem, men hvert Øjeblik traadte han paa slimede Ting, der gled under Foden, og naar han rørte ved Stammerne, isnede det gennem hans Fingre af Kulde ... En Angst gennemrislede ham ... han kendte dette Sted ... det var de dybe underjordiske Kældere, hvortil hans Drømme saa tidt havde ført ham, og hvor han tilsidst maatte slæbe sig frem, liggende

paa Maven, gennem en vaad, lav Gang, hvis Hvælvinger strejfede hans Haar, og som var den eneste Vej ud til Lyset ...

Oluf kæmpede for at aabne sine Øjne. I det samme saa han langt bort et Glimt af noget skinnende Hvidt, som fyldte ham med Mod. Det var en lang Maanestriben, der fra en Glug højt oppe faldt ned i hans Fængsel og tegnede en hvid firkantet Dug med et sort Tværkors paa Gulvet ... Han nærmede sig hurtigt Maanestriben ... den lyste klarere og klarere ... den bredte sig hen imod ham ... den sitrede ... den bølgede ... den blinkede som af tusind stimende Fiskefinner ... og langt ude for Enden af den gyngende Sølvbro stod Maanen lavt over Havet ...

Oluf fornam med ét, at hans Fødder ikke mere rørte Jorden ... Han saa ned ... under ham var Maanebroens gyngende Sølv ... men hans Fodsaaler traadte ikke derpaa — med bøjede Knæ svævede han frem gennem Luften, ud langs Maanestriben, ud imod Maanen, der langt ude var ved at gaa ned ... Som en hvid Kuppel tegnede dens Kæmpeskive sig derude, halvt over Havet ... en Kuppel af drevet Sølv eller tækket med poleret Perlemor

Hurtigere og hurtigere fløj han frem, hældede sig forover for at paaskynde Farten, hurtigere og hurtigere Med ét var det, som blev selve Himlen over ham af Sølv . . . en Himmelkuppel af poleret Perlemor . . og han fløj frem gennem et mat, mælkehvidt Lys . . . og hans Fart sagtnede mere og mere . . . Han sejlede frem, baaren blidt som af en Luftstrøm, der førte ham hen mod Kuppel-salens Midte . . . Og dér, midt i det mælkehvide Lys, stod Hun . . . hvid som Maaneskinnet, rank og skinnende hvid som en Liljeblostm, blank og nøgen og lysende hvid som et Marmor af Gudinden Artemis . . . Hans Knæer slappedes, hans Fødder svigtede, svimmel segnede han i hendes Favn som i en Seng af glatte, nøgne, blanke Blomster . . .

. . . . I det samme vaagnede han. Det var, som følte han endnu et Pust af kølige Kys over sin Mund og langt borte skimtede han et Glimt af den forsvindende Gudindes hvide Legem . . .

Han rejste sig over Ende . . . og hans for-tumlede Blik mødte Fuldmaanen, der stirrede ham lige ind i Øjnene.

VII.

HAVBLIK.

O luf og Albert, Fru Astrid og Frøken Laura gled i Baad udover Vandet.

De var helt ude ved Fjordens Munding, midt mellem Knudshoveds og Teglgaardsskovens Pynter. Bag dem laa Bugten og de grønne Kyster, der spejlede sig i Vandet, og Byen helt inde med sit høje, spidse Spir som en mørk Obelisk op over de røde Tages lavt mylrende Tue. Foran Baaden bredte sig Havet som et Kæmpespejl af graat, poleret Jærn under en Middagshimmel, der var askegraa af Hede.

Luften dirrede af Varme over denne umaadelige graa Flade, og i Kimmingen legede Lokke-
manden sin bølgende Leg og løftede Sejl og Skibe,

Røgstrimer og fjærne Kyster svævende op fra Hori-
sonten.

Ud over dette store Spejl stod her og der
Fartøjer uden Bevægelse. Med alle Sejl til rørte
de sig ikke af Stedet, og det blanke Vand spejlede
uden en Krusning de smalleste Farve-Linjer i
Skrogets Maling og det mindste Reb til Vejrs.
Oppe ved Knudshoved havde en Brig lagt sig for
Anker og taget sine Sejl ind; som sort Sytraad
tegnede dens Rigning sig mod den hedegraa Him-
mel, og i Havspejlet under den laa en anden Brig,
med Mastetoppene nedad og Ankerkættingen skraat op.

..... Oluf havde med Ængstelse i alle Nerver
ventet dette Møde med Fru Astrid. Da hun viste
sig ved Skibbroen inde i Byen, hvorfra Roturen
tog sin Udgang, forekom hun ham i den stærke
Sol mindre rank og høj end Aftenen forud i
Maaneskinnet. Han hilste paa hende med et dybt
Buk, men vovede ikke at hjælpe hende i Baaden,
som Albert hjalp Frøken Laura. Da hun satte sig
forude, i den smalle Jolles spidse Stævn, trak han
sig uvilkaarligt bort fra hende og tog Plads paa
Agtertoften. Albert, der roede, og Frøken Laura

i blaa Kjole og med himmelblaa Parasol over sit blonde Englehoved, sad imellem dem.

Snakken førtes i Begyndelsen helt af Albert og Damerne. Ud over Fjorden, fra hvis blanke, aabne Vand der steg en Stemning af fri og sund Lykke, havde de lét og leget og raabt og vippet med Baaden og pjasket Havvand mod hverandre. Oluf sad ene paa sin Agtertofte og forargedes over Fru Astrid, hvis Latter og Lystighed nedbrød det højtidelige Billede af hende, som hans Sjæl havde formet hin Maanenat. En tung Vrede steg langsomt i ham mod disse tre larmende og leende Mennesker, og da Frøken Laura med et muntert Stænk Saltvand søgte at drage ham ind i Legen, vægrede han sig med mut og fornærmelig Værdighed. Han følte med bitter Tilfredsstillelse, hvorledes en Mur af Kulde voksede op mellem ham og de andre — han vrededes paa Albert, hvis Latter var raa og stærk som en Landsknægts — og han vendte sig fra dem, ud imod Havet.

Efterhaanden bredte Olufs Tavshed sig over Baaden. De sad alle fire slappe og forstemte, da da naaede Fjorden ud. Albert roede langsommere og langsommere og lagde tilsidst Aarerne ind. Gen-

nem Stilheden hørtes ingen anden Lyd end Vandets Skvulpen og Klukken ind under den sagte glidende Baad.

— Hvor det lyder yndigt, smægtede endelig Frøken Laura.

— Det lyder, som om nogen græd dernede, sagde Fru Astrid.

— Det er Havmandens Graad, Fru Astrid, sagde Albert. — Lad Dem ikke lokke af den. De véd, hvor ilde det gik den arme Agnete.

— Den arme Agnete? Var hun saa arm i Grunden? faldt Oluf ind, og hans hele Sum af Vrede udlod sig i dette Angreb paa Alberts Ord. — Hun fik jo dog meget mere at se end alle de andre stakkels Pigebørn inde paa den grønne Strand. Naar det kom højt med dem, fik de Lov at tage deres fine Klæder paa og gaa i Kirke og kigge paa de smaa Billeder, der ikke saa meget som vendte sig omkring. Men Agnete! hun kom jo til Havsens Bund og saa alle Dybets Vidundere og vandrede gennem de uendelige Tangskove, hvor der boer sære Dyr, som Fiskerne aldrig fanger i deres Garn, og hvis Dybder dølger over sunkne Skibe og sunkne Skatte og sunkne Stæder, hvis

Klokker ringer i Havblik . . . Giver De mig ikke Ret? sluttede han og vendte i pludselig Dristighed sin Tale og sit Blik hen mod Fru Astrid.

Hun sad lænet mod Baadens styrbords Ræling. Hendes store Straahat, en Lok Pandehaar, Kindens bløde Bue, den runde Hage, Halsens Slankhed og den stærkt formede Barm tegnede sig for Oluf i et melodisk Skyggerids mod Himlens og Havets sølvgraa Grund. Nu gik der et svagt Sæt gennem hende, og hun vendte sig hastigt hen mod ham. Hendes Ansigt kom helt i Skygge under Hatten — en Skygge, der var mønstret som et Slør af mange smaa Prikker Sol, der sivede ned gennem Straaets utætte Fletværk.

Hun svarede — og hendes Stemme havde med ét den samme mørke Klang som i Maaneskinnet, og Oluf saa for første Gang under hele Roturen hendes dunkle Øjnes blødt skaarne Form, idet hun fæstede sit Blik lige i hans:

— De har ganske Ret . . . Mig har Agnete altid forekommet meget misundelsesværdig Men tys! hører De ikke? hør dog! hvad er det?

Baaden laa nu ganske stille. De sidste klukkende Klager døde hen under dens Køl.

Men langt ude fra Havblikket kom der en Lyd — en Lyd som i en Drøm — en fjærn krystalklar Klingen — en Tone som af Sølvklokker, der ringede langt, langt borte Lyden kom ikke ind over Havet, men det var, som den steg op derfra — det var, som om Vandene selv tonede — som om der spilledes paa Krystalstrænge langt nede i dette blikstille Havs hemmelighedsfulde Dybder.

Længe sad de tavse — tryllebundne af dette forunderlige Klokkespil, der kom som fra hinsidige Verdner. Baaden gled langsomt ud over det blanke Hav.

— Det er ligesom en Glasharmonika, sagde tilsidst Frøken Laura.

Ingen svarede hende. Alle sad de længe tavse. Og Baaden gled langsomt ud over det blanke Hav.

— Klokkerne paa Havsens Bund, sagde endelig Fru Astrid med svag, næsten uhørlig Stemme.

I ny Tavshed drev de længere og længere ud over Havet. Umærkeligt gled Vandet langs Baaden — kun nu og da saas dets Bevægelse af Tang eller Vandmænd, der langsomt flød forbi.

Slipshavns flade, hvide Strand og Teglgaardsskovens disblaa Fjældryg veg længer og længer bort — helt ude i Horisonten tegnede sig Byens slanke Kirkespir som et omvendt Udraabstegn.

Det var Oluf, som sank hans Sjæl dybere og dybere ned gennem Riger af Stilhed, ned gennem lydløse Afgrunde, ned mod den uendelig fjærne Ringen af Havets Klokker. Som bundet af en Magnet hang hans Blik ved Fru Astrids Ansigt, og udenom dette hvide Aasyns Glans stod Baaden, Albert, Frøken Laura, Himlen og Havet som Taagerids i Taage. Det var, som gled han frem i en Drøm — han og Fru Astrid alene over et Drømmehav af graat Sølv, under en Drømmehimmel af sølvgraat Perlemor

— Men hvor kommer vi dog hen, udbrød med ét Frøken Laura og rejste sig. — Se, hvor Landet er langt borte . . . lad os dog komme ind igen, hører De, Albert? . . . Hvor her ogsaa er hedt ude . . . Føl en Gang, Rælingen er ganske gloende af Solen, blev hun ved — som i Angst for Vandenes store Tavshed.

Oluf fornåm det som en Drøms Bristen. Hinder af Taage dunstede bort fra hans Øjne. Han saa Sommer.

paany det blanke graa Hav, de fjærne Sejl og Briggen for Anker og de rødlige Skyer langs Horisonten. Vandet begyndte atter at klukke ind under Baaden, et Pust krusede Havblikket, de fjærne Klokker klang ikke mere.

Fru Astrid saa paa ham — og han opdagede, at han sad og stirrede hende lige ind i Ansigtet. Han blev varm i Hovedet og vendte sit Blik bort.

— Vil De i Land, Frøken Laura? spurgte saa Albert med en Stemme, der var sløret af den lange Tavshed. — Hvorfor vil De i Land? Vi har det jo godt herude . . . Synes De ikke tværtimod, det kunde være morsomt, om vi blev ved at sejle paa denne stille Maade, langt ud over Mile af Havblik, Time efter Time, til vi endelig en Gang sent paa Dagen vuggedes ind mod hin fjærne, blaa Kyst, som vi nu ser spejle sig i Havet langt derude ved Horisonten . . .

— Nej mange Tak, jeg skal dog ikke have noget af at komme til Langeland idag, lo Frøken Laura. Jeg er bange for, vi ikke vilde naa hjem til rette Tid i Aften . . .

— Saa meget desbedre, begyndte Albert smilende . . .

Men Oluf brød ind i Samtalen, fuld af Nidkærhed som en Profet, og anfaldt den unge Pige, i hvem hele Kvindens Sjælløshed med ét syntes ham legemliggjort.

— Langeland! haanede han — Langeland! Har De da endnu ikke opdaget, Frøken, at vi i Dag befinder os i et Rige, hvor Erslevs Geografi for højere Pigeskoler ikke længer gælder? Hin Kyst, De ser derovre, er ikke Langeland eller nogen anden Ø paa Landkortet — det er Kærlighedens Land, Elskovs fortryllede Ø, der fjærn og forunderlig som et Fata Morgana svæver over Menneskelivets golde Havblik.

Oluf reiste sig — fyldt med Stemning af sine Ord og af Fru Astrids Øjne, som han følte rettede paa sig.

— Tænk at glide ind under hine hellige Kyster i den sene Eftermiddags gyldne Time, blev han ved. — Der er en grøn Skrænt helt ned til Vandet, og ovenfor Skrænten staar en Række høje, slanke Popler. Solen blinker gyldent i deres Løv, og lange Guldstrimer gaar ned over Græsset, hvis Blade glimter derved. Og med Solluften strømmer en sød, lun Duft os i Møde — en Duft som af

store Frugthaver i Sol og af mange modne Æbler — en Duft . . . og en sød Sang som Sirenernes for Odyssevs, og fjærne Fløjters Lyd dertil. Og mellem de slanke Popler viser sig som mellem et Tempels Søjler ranke, unge Kvinder, der skrider ned imod os. Deres Klædebon er hvide og hænger løst om de slanke Lemmer — deres Legemer skinner hvide, naar den svage Landbrise skiller de lette Lin. Det er Kytheres hellige Jomfruer, evigt favnede af Mænd og evigt jomfruelige — det er Afrodites Præstinder, som med bløde Arme omslynger Søfareren, der er træt af den vide Vandren over det salte Hav . . .

Han holdt inde et Øjeblik og fortsatte saa, medens han hørte sin Stemme sagtnes i Flugten og sitrende sænke sig som en saaret Fugl:

— Og saa lander Ens Baad dog alligevel ikke ved hin forjættede Kyst, hvor Afrodites Præstinder venter. En ubønhørlig Havstrøm griber Baaden — langsomt glider den forbi den grønne Strand, hvor de unge Kvinder forgæves udstrækker deres skinnende Arme — uden Sejl og Aarer, uden Roer og Vilje glider den ind i en stille, skyggefuld Bugt paa Elskovsøens Kyst, en Bugt, hvor de hvide

Lotus gro tæt, og ved hvis Bred alle de sidder, for hvem Elskov kun er en Drøm og Kærlighed kun et sorgfuldt Savn. Med Vemod i Hjertet ser de fra deres dunkle Fjærnhed glade Baade lande ved Afrodites Kyst, og muntre Mænd omfavne de slanke Præstinder — og forgæves begærer de, ikke længer at være Attraaens Halvguder og Elskovens Afmægtige, Længslens Kunstnere og Kærlighedens Kraftløse, de hede Drømmes, det bitre Savns og de søde Minders evigt hungrende Lotofager

Oluf satte sig. Musklerne om hans Mund sitrede. Han saa stift ud over Havet. Der blev en lang Tavshed. Saa listede hans Blik ængsteligt ind over Baaden igen — og mødte Fru Astrids dunkle Øjne, der ikke veg for hans, men sænkede sig i dem med fast Vilje til at meddele ham hendes Sjæls Forstaaelse, hendes Hjertes Samfølelse.

— Hvor De er poetisk, sagde Frøken Laura med ironisk langtrukket Tonefald.

— Ja ikke sandt, lo Albert, først til Laura, saa med et Blink hen til Oluf. Men Olufs Øjne søgte Fru Astrid, om hvis Læber et kruset Smil spottede og bar over med Veninden.

— Saa er det vel bedst, vi vender, sagde

Albert og lagde Aarerne ud. Med et langt Tag førte han det ene, brede Aareblad gennem Vandets grønne Glas, medens han stemmede det andet tilbage, saa der stod Skum frem over det. Baaden drejede, og Horisonten bevægede sig rundt som en uhyre Karussel. Oluf kom til at sidde med Ryggen mod Havet og Ansigtet til Fjorden. Han vendte sig sidelæns paa Sædet, saa han kunde se til begge Sider.

Dagen begyndte at hælde. En bleg, blodgylden Glans gled over Vandene i Vest. De fjærne, blaa Kyster steg højere op i Horisonten; den ankrede Brig og et enligt hvidt Sejl langt ude svævede i Luften som Fata Morganer. Lange, svage Dønninger rullede ind over Fjorden, og de hvide Spejlstrimer af Sejl og Skyer bølgede. Fra en Jagt, der langsomt listede frem ovre under Teglgaardsskoven hørtes talende Stemmer og Trin paa Dækket. Langt inde spejlede de grønne Strande og Bytagene og det høje Spir sig i Fjorden.

En Aftenfred sænkede sig over alle Ting og alle Tanker. Tavse og hensunkne sad de fire Mennesker i Baaden. Albert roede med lange,

sikre Tag. Frøken Laura stak Haanden i Vandet og greb efter Tangen og Vandmændene, der drev forbi. Fru Astrid havde vendt sig paa Toften, og hendes mørke, blødt formede Øjne stirrede tilbage over Havblikket — ud mod Horisontens blaa Land — mod den gyldne Afrodites Ø . . .

VIII.
AFTENEN.

Gaden laa for dem, mennesketom i den sene Aftentime, halvt hvid af Maaneskin, halvt sort af Skygge. Gaden gik langt ud, krummede sig svagt og bøjede bort, dulgt af Mørke. Over gamle Plankeværker løftede høje Popler deres slanke Cypreslegemer, mørke mod Maaneluften, og Skyggen af store Frugttræer, som var blegt grønne i Maanelyset, tegnede sig sort over skinnende hvide Gavle. En hvid Kat listede sig langsomt hen langs den maanelyse Husrække — et Vindu nede i Gadens Svajning var gyldenblankt af at spejle Maanen — langt ude over Tagenes matrøde Dyng med de hvide Pletter af Skorstene og Gavle løftede en fjærn Skov sin mørkeslørede Rygning.

Det var Oluf og Fru Astrid, som gik dér, alene. Omme fra en Sidegade hørte de nu og da Lyden af Fodtrin — det var Albert, der ledsagede Frøken Laura til hendes Gadedør. Muntre efter den sene Middag ude hos Albert havde de to Par løbet »Tagfat« ind ad den maanehvide Vej, der fra Alberts Gaard førte ind mod den lille, søvntavse By. Herinde mellem Husene, i det dødblege Maaneskin og de dødsorte Skygger, blev de stille og vandrede tyst talende og Arm i Arm. De to Par skiltes henne paa Torvet — det store, øde, maanehvide Torv med en enlig, utændt Gaslygte paa Midten og alle Butikerne sovende rundt om med de nedrullede Gardiner hvide af Maaneskinnet. Oluf og Fru Astrid gik længe tavse, da de var blevne alene. Omme i Sidegaden blev Lyden af Alberts og Lauras Fodtrin ved — de gik og gik, svandt bort og kom atter frem og sluktes først sent i det Fjerne. Saa var der kun i den stille Gade Olufs og Fru Astrids egne Skridt — og, medens de et Øjeblik standsede for at lytte efter de andre, — Poplernes Sus inde fra Haverne og en Vognrullen langt ude i det sovende, maanehvide Land, langt ude paa fjærne, ukendte Veje . . .

Endelig brød Fru Astrid, tyst og tøvende, Tavsheden:

— De sagde i Eftermiddags, ude i Baaden, noget, jeg ikke rigtig forstod ...

— Ja, jeg sagde vist meget Dumt, mente Oluf.

— Nej, det gjorde De nu egentlig ikke. Det om — om Kythere ... det begreb jeg saa godt ... Det var som talt ud af min egen Følelse ... Men det om Lotofagerne var det, som jeg ikke rigtig opfattede ... Hvad mente De i Grunden dermed?

Hun vendte sit hvide Ansigt op mod ham, med mørke Øjne og mørk, kort Mund. Hendes Arm laa i hans, og han fornåm dens Fylde og Varme gennem Kjoleærmets tynde Dække. Han trykkede den svagt — og i hans Hjerne var en stærk, lidenskabelig Trang til at nærme sig denne Kvinde, med hvem han var ene i Natten — en vild Drift til at vinde hende, bedøve hende, overskygge hende med sin Aands og sit Legems Vælde.

— Jeg misbrugte egentlig Ordet, sagde han saa, da jeg talte om *Lotofager*. Den Urt, som Homers Lotofager æder, er vokset paa Bredden af Lethe, mellem de underjordiske Enges dødningblege Asfodelos, og den skænker en Glemsel, dyb som

Døden. Den Lotos, hvorpaa jeg tænker, er ikke hvid, men blaa — blaa som denne Maanenat over os — blaa som den uendelige Længsel og det evige Savn. Jeg mente med Lotofager noget som de Maanesyge mellem Menneskene — de, hvis Begær aldrig finder Fred i nogen Nydelse, og hvis dunkle Savn aldrig svinder for nogen Lykkes Sol-skin — de, som fra Ensomhedens Mørke længes ind mod Hverdagslivets lune Lys, og som fra Arbejdets og Hjemmets ensformige Fængsel bittert higer ud mod nye Veje og nye Veer og nye, dybere, stærkere Glæder . . . Jeg mente med Lotofager dem, der i et andet Sprog hedder de Fordømte — dem, der aldrig skal smage Paradisets rene Fryd og salige Fred — dem, om hvem der staar skrevet: »Deres Orm dør ikke, og deres Ild udslukkes ikke«.

Oluf maatte smile for at betvinge den Sitren, som uvilkaarligt gik gennem hans Røst ved de sidste Ord. Hans Tale, med hvis brogede Paafugle-Hjul han blot vilde betage Fru Astrids Kvindefølelse, havde revet ham hen og var bleven en Bekendelse.

— Og mellem dem mener De at høre hjemme? spurgte Fru Astrid sagte.

— Jeg mener saa, ja, sagde Oluf. Men i hans kunstfærdige Mands-Hjærne fødtes der som et Pust af Foragt for den bogstavelige Alvor, hvormed denne Kvinde opfattede det fantastisk, forstørrede Billed-Rids af hans Jeg, der i Maaneskinnet drog sig ud fra hans Sjæl som en mørk og mægtig Skygge af Ord.

De gik tavse lidt. Det syntes Oluf, som følte han Fru Astrids Arm tættere og hedere ind til sin. Alle kølige Tanker overskylledes pludseligt af hans Blods Banken som et Havblik af brisefødte Bølger. Han trykkede svagt hendes Arm — og mærkede hende besvare Trykket. Saaledes gik de langsomt, uden at se paa hinanden, men stadig knugende deres Arme fastere sammen.

— Ja, her boer jeg, sagde hun med ét og slap.

De standsede paa Gadens Skyggeside udenfor et lavt to-Etages Hus, hvis hvide Kalkmur lyste mat gennem Dunkelheden. Fru Astrid gik hen til Døren, hvis Tærskel laa i Linje med Fortovets Stene, og Oluf fulgte. De kom ind i en lille mørk Forstue — Oluf mærkede sandede Fliser under sine Fødder. Fru Astrid sagde intet — Oluf hørte

hende rasle med Nøgler og lukke op. Med uroligt Pulsslag gik han bag hende ind i hendes Stue.

Han blev staaende indenfor Døren og satte Stok og Hat fra sig. Hun gik frem og tilbage og lagde sine Handsker, sin Pelerine, sit Slør og sin Hat fra sig paa forskellige Steder i Værelset. Ud for det ene af Værelsets to Vinduer blev hun staaende og famlede mellem Ting paa et Bord. Oluf saa hendes slanke Skikkelse i mørkt Rids mod den maanehvide Gade udenfor.

— Sæt Dem, sagde hun saa — nu tænder jeg Lys ...

Uden at vide det, havde Oluf nærmet sig hende. Og som i en pludselig Drøm følte han med ét, at hans Arme omslyngede hendes Liv, der bøjede sig bort og stred imod, — at hans Hoved pressede sig frem mellem hendes modstræbende Hænder for med sine Læber at naa hendes Mund — og som i en Bedøvelse hørte han lige tæt ved sig sin egen Stemme sige brudte Ord og vilde Sætninger — »jeg elsker Dem ... jeg elsker Dem — dejlige, kære ... jeg elsker Dem ... Fru Astrid ... Fru Astrid ...«

Han fandt sig selv liggende paa Knæ henne

ved Vinduet foran en Stol, hvorpaa Fru Astrid sad. Hans Arme laa om hendes Liv, og hans Hoved hvilede mod hendes Knæ, og han følte hendes Hænder sagte glide over Haar og Kind.

Saa hørte han hendes Stemme:

— Men hvad gaar der dog af Dem, Oluf? Hvorfor er De saaledes mod mig?

Oluf svarede ikke. Han drog sig tættere ind til hende, hans ene Arm lagde sig om hendes Nakke, med sitrende Mund søgte han hendes Læber. Længe kyssede han hendes afmægtige Mund og stammede sansesvimmel mellem Kyssene:

— Jeg elsker Dem, Fru Astrid ... aa, jeg elsker Dig, Astrid ...

Han mærkede hendes Legem skælve, som han selv skjalv. Han saa i Maane-Halvlyset udefra hendes Øjenlaage lukkede og hendes Kinder dækkede af en hed, dunkel Rødme. Hendes Læber kyssede ham igen — paa Mund, Hage og Hals — saa foer hun op, vristede sig af hans Arm og bad hæftigt:

— Gaa saa ... gaa ...

Og da han vedblev at kysse:

— Men De gør jo ikke som jeg siger ...
Gaa dog ...

Oluf rejste sig langsomt fra sin Knælen. Fru Astrid gik hastigt et Stykke hen i Stuen. Oluf fulgte.

— Holder De da ikke af mig?

Hun slog begge Arme om hans Hals og knugede ham et Øjeblik voldsomt ind til sig.

— Jo, jeg gør ...

Og hun kyssede ham, idet hendes Favntag slap ham.

Uden et Ord førte hun ham blidt mod Døren. Han tog sin Stok og Hat ved den Stol, han havde stillet dem op imod, da han kom ind. Et sidste Kys — og han stod ude i den mørke Forstue. Han hørte hende vride Nøglen om i Døren indefra — hurtigt og voldsomt — som skete det med Opbud af hendes sidste Kræfter, hendes sidste Rest af Vilje ...

Oluf gik langsomt ud af Gadedøren og over paa det maanelyse Fortov. Han standsede og saa over til Fru Astrids Vinduer — men mellem de hvide Gardinstrimer var kun sort Mørke at se. Langsomt gik han ned gennem den øde Gade, hvor Skyggen var vokset, og Maanestriben bleven smallere.

Han havde en Fornemmelse, som var han vaagnet af en Kloroformbedøvelse. Han sitrede over alle Lemmer. Han følte sig bedrøvet ved Tanken om Fru Astrid — ved Tanken om, at han havde kysset hende og sagt, at han elskede hende. Det var altsammen som sket ved Siden af ham, sket i hans Sanser, uden hans Hjertes Vilje, sket uden Sandhed. Han mindedes med Skam den ømme og dybe Tone over de tre simple Ord, hvori Fru Astrid havde tilstaaet ham sin Følelse. Som en driftdreven Marionet havde han, der var ude af Stand til Kærlighed, spillet den store Lidenskab, og i Ængstelse og Anger tænkte han nu paa Virkningen af sit Spil . . .

Før Oluf vidste det, var han udenfor Byen — ude paa Landevejen, der maanehvid og poppelhegnet løb langs den brede, matblaa Fjord. Maanen stod lige for ham, lavt over Teglgaardsskovens disede Ryg. Inde bag Poplerne sov hvide Villaer i maanebeskinnede Haver. En Græshoppe sang fra Grøftekanten, et hvidt Møl svævede langsomt over Vejen, og fra Markerne kom der en svag, sød Duft som af megen blomstrende Hvidkløver, vaad af Dugg.

IX.
HAVEN.

Det var nede i Haven bag Alberts Gaard. Oluf sad i et Lysthus ved et rundt Bord, som var en gammel, riflet Møllesten med en Fod af Træ stukken op i Kværnhullet. Han sad paa en Bænk af flettede Grene, og foran ham paa Bordet laa opslaaet andet Bind af »Menneskets Afstamning«, den danske Oversættelse. Oluf fornam Stenbordets Kølighed mod Albuen af sin højre Arm, der støttede hans læsende Hoved, og om ham var Lysthusets Luft sval af tætgroet Ligustrums Skygge. Gennem den portformede Udgangsaabning saa han ud over en bred Grusgang, der var hvid af Solskin; bag den lyste et Bed med røde Valmuer langs en Nøddehæk, hvis Løv var graat i den stærke Sol. Over Hækken stod blaa, skyløs Himmel.

Sommer.

Alt var Stilhed — Middagstimernes insektsumvende Stilhed. Kun nu og da hørtes bag Nøddegangen Lyden af en langsom Pigestemme, der talte et Sted inde i Huset. Naar denne Stemme tav, blev der atter stille — en Stilhed, hvis Dyb sagtelig fyldtes paany af de tusend surrende Insektvingers søvndyssende Summen.

Olufs Sjæl sugede med Vellyst denne sovende Haves solhede Middagshvile. Der kom en Munke-Ro over hans Tanker — han følte sig ved det gamle, lavgroede Stenbord som en Frater i Klostrets stille, verdensfjerne Have — hans tætklippede Hoved, der ikke dækkedes af nogen Hat, føltes svalt, som var det kronraget — og uvilkaarligt kiggede han ned til sine Fødder for at se, om de ikke stak nøgne i et Par Sandaler, og skottede til Siden, om ikke en Kande med Malvasier stod henne i en Krog af den højryggede Bænk, som løb Lysthuset rundt.

Stille og betænksomt læste han de stille og betænksomme Sætninger i Darwins Bog om Parringsvalget. Det var ham velgørende at gennemtrænge sig med den kolde Fred i dette Værk, der handlede om Livets vildeste og mest brændende Lidenskab.

Han længtes mod at sidde som Darwin, ældet og uden Begær, i en Solkrog af Livet, i en stille Klosterhave og læse store Bøger — han længtes mod at vandre ud i Eng og Mark for at botanisere, og komme hjem, naar Dagen hældede, træt, med Øjnene friske af at se paa meget Grønt, og Hænderne krydret duftende af at tage paa mange Planter, og øse alle Blomsterne ud af Botaniserkassen paa et stort Bord og sætte sig til at undersøge dem med Lupe ved en tidlig tændt Lampe, medens Aftenen og Natten forgæves sang deres lokkende Sange udenfor ...

... Han havde været ude om Formiddagen med Fru Astrid ... De havde søgt langt bort fra Byen — havde gaaet i den hedegraa Morgenstund ud ad støvhvide Landeveje — og havde havt Frokost med i en Kurv og spist paa en Bænk i en lille Lystskov, som i den tidlige Formiddagstime var uden Besøgende. En gammel, hvidmalet, halvt afskallet Bænk var det, hvorpaa de havde siddet, i Skyggen af en bred Lind, hvorunder enkelte gule Blade laa strøede paa Jorden — de første Forbud om Høst. De havde spist Smørrebrød og drukken Portvin til af en Lommeflaske,

og hun havde kysset ømt og meget, og Oluf havde kun halvt gengældt hendes Kys, der smagte af Smørrebrød og Vin.

Saa var de gaaet videre ad de solhede Veje, til Fru Astrid erklærede sig træt og sagde, hun vilde hvile lidt. De var ved Leddet ind til en Kløvermark — Oluf skød det aabent — de gik ind og strakte sig i det høje Grønne, bag Hegnet. Fru Astrid slog sin Paraply op, og de lagde Hovederne ind under dens Skygge. Solen hedede den grønne Kløver om dem — Bierne summede forbi, satte sig paa de store, røde Blomsterhoveder, som gyngede derved, sugede hurtigt og nøjagtigt Kalk efter Kalk og fløj summende videre. Lige ved var der en Græshoppe, som sang — Oluf drejede Hovedet efter Lyden og fik tilsidst Øje paa den — det var en ganske ung lysegrøn En, som sad paa et Kløverblad og med de spæde Ben spillede sit korte Kunstnerlivs første Melodier. Oluf laa længe og betragtede det syngende Insekt: Langt nede i Marken var der en Drengestemme, som raabte — der gik Folk forbi ude paa Vejen — og en Hane galede fra en Bondegaard i det Fjerne.

— Oluf! hørte han saa Fru Astrids Røst ved sit Øre. Han fornam dens urolige Smægten som et Brud paa denne solhede Augustmiddags søvn-nære Fred, og han vendte sig næsten uvilligt om mod hende. I det stærke Lys, som fra den solbeskinne Mark straaede ind under Parasollens lette Skygge, syntes hendes Ansigt ham falmet, mat, her og der med graa, ligesom afskallede, Pletter. Hendes Øjne lukkede sig halvt, hun smilede mod ham og bredte sine runde Arme ud til Siden, saa de sank ned i den høje, tætte Kløver. Under det stramme Kjoleliv stod hendes Barm i Vejret som en svulmende Halvkugle, uden udformede Bryster — fra den snørede og pansrede Midje bugnede Hofterne ud i fyldig Bue — hun syntes med ét Oluf altfor rig og yppig, en overmoden Frugt med saftløst og melet Kød.

— Oluf!

Hendes Blik og Smil begærede. Han bøjede langsomt sit Ansigt over hendes og lod sig uden Vilje drage ned i hendes Armes faste Favn ...

... Straks Morgenens efter, at Oluf første Gang havde kysset hende, var han vaagnet med en

besynderlig Sørgmodighed. Det var, som frygtede han en Straf — som var han kommen i Strid med noget Mægtigt i Tilværelsen, med Vorherre — som var han ved at bryde Lovene for sit Liv ...

Men tillige var han angst for at have mistet hende — for, at hun var sluppen fra ham. Hendes hengivne »Ja — jeg gør« lod ham ingen Ro. Havde han haft den skønne, sjældne Fugl mellem sine elskovssitrende Fingre? — og havde han i sin Betagethed selv aabnet Haanden og ladet den flyve bort?

Saa snart det mørknede, søgte han hendes Hus. Han fandt hende ene, siddende i Sofahjørnet — ene og tungsindig i den skumrende Stue. Han satte sig hos hende — vovede Armen om hendes Liv — vilde kysse.

— Aa nej, det er saa dumt, sagde hun sagte og skød ham blidt bort. Og om lidt, grundende:

— Nej, det kan ikke gaa — Det vilde være altfor trist ... Morgenen efter.

Oluf sad uden Ord. Han havde intet Oprigtigt at sige denne Kvinde, som saa ærligt havde tænkt deres Forhold til Ende og ud i alle Følger. Han følte med ét hverken Mod eller Vilje til at

tage hende saa helt — det var ham, som havde han ikke Vinger til at bære en slig Elskov.

De sad lidt, tavse.

— Skal vi gaa ud? spurgte hun saa.

Det var bleven Aften. Den aftagende Maane stod lavt i Øst. De gik hurtigt ud af Byen, ud ad Vejene, ud til den lille Lystskov, hvor de idag havde været og spist Frokost.

De kom ind i Skoven. Gennem Løvtagets tætte Mørke saas smaa Pletter lys Luft, og ude i Skovbrynet stod stive Stammer og snørklet Krat sort mod Himlens Klarhed som høje, gotiske Kirkevinduer med kunstfærdigt smeddede Gitre. Over den sorte Skovbund laa Stænk ved Stænk af sølvhvidt Maaneskin, og langt inde i Skovdybet foran dem skinnede Maanen paa fjærne, blege Stammer.

De satte sig paa Bænken under det store Træ. Der var ganske stille om dem — kun en sagte Puslen af Dugg, der faldt, og af Blade, der rørte sig som i Drømme.

Atter lagde Oluf sin Arm om hendes Liv, bøjede sig sagte frem og kyssede hendes Mund. Hun sad et Øjeblik ubevægelig — saa slog hun

Armene om hans Hals, knugede ham stærkt ind til sig og stammede mellem Kys:

— Aa nej, det er altfor skønt . . . altfor skønt . . .

. . . . Med Armene om hinandens Liv fulgtes de siden ud af Skoven. De gik ad en smal Sti, som førte gennem aabent Krat ud til Landevejen. Oluf huskede høje Risbøge, ubevægelige og mørke mod den maanelyse Luft, og duggvaade Brombærblade, sølvblanke af Maaneskin. Han huskede fra Vandringen ind gennem Byen en maanehvid Flagstang i en Villahave som en Strime Lys mod den lyse Luft — en skyggesort Port, hvorigennem han saa ind i en maanelys Gaard med en mørk Husrygning bag — og, lige da de drejede ind i hendes Gade, ude over Tagene et Skimt af en Mølle i Maaneskin paa en Banke langt borte . . .

Saa var de ved hendes Hus, og de gik ind . . .

Og nu — nu længtes Oluf bort fra hende . . .

Naar de om Aftenen spadserede sammen gennem de skumrende Gader, længtes han fra hendes Arm mod de unge Piger, som stod alene i Portene og saa sig ud eller stille gik Aftentur med deres

Moder og sendte ham et Blik, idet de vandrede forbi. Han længtes mod alle disse Kvinder, han ikke ejede — disse Læber, han ikke kyssede — disse Arme, der ikke favnede ham — disse unge Legemer, han ikke besad ... som Tannhäuser fra Venusbjærgets Vellyst længtes mod at elske Jorderigs Jomfruer ...

Og han længtes tilbage mod sin Ensomhed i Naturen — længtes mod atter at være ene med Maaneskinnet, uden Fru Astrids Tale og Kys — længtes mod atter at føle sit Væsen helt ned-sænket i Sansning, helt fyldt af Drøm og Syner og Begær ...

Og uvilligt tænkte han paa, at hun vilde følge ham til Kjøbenhavn — at hun i Aften vilde rejse for at være derovre og tage imod ham, naar han kom. Hun havde Familie i Hovedstaden, som hun kunde være hos — men alle sine Aftener vilde hun vie ham ...

Oluf grebes af en Lyst til at blive her, hvor han var, og hvor han begyndte at slaa Rødder. Han ræddedes for den store By, hvis graa Stenmure fjærnt og truende rejste sig over hans grønne Sommertanker. Han ønskede at kunne leve Frugt-

plukning og Humlehøst og Løvfald med herude i det rige Land — leve hele denne vaade og frugtbare Efteraarstid, der harlekinsbroget og dødstung-sindig som en Shakespearesk Klown følger Somren til Dør. Da vilde han drømme Digte, farverigere end nogen Oktoberskov og vemodigere end nogen Høstnats Stjærner . . .

En Klokke ringede stærkt og længe oppe ved Huset. Dens Lyd fulgtes af Træskos Klapren over Stenbro — først et enligt Par, siden flere i Flok. Oluf lukkede sin Darwin og rejste sig for at gaa op. Og med et trist Smil sagde han halvhøjt for sig selv nogle Ord, han altid havde beundret — denne Replik hos Shakespeare:

»Tungsindighedens Gud beskytte dig, og Skrædderen gøre din Trøje af tvefarvet Taft, thi dit Sind er som Opalen, der spiller i alle Farver.«

X.

NATTEN.

Sort og varm laa Augustnatten ud over det flade Land. Til begge Sider af Vejen, hvorad Oluf vandrede, skimtedes brede Flader af Korn, som skinnede lyst, og af dunkle Græsmarker. Hegn og Huse laa sorte i Mørket, og de fjærne Skove stod som Skygger mod Synsrandens bleggraa Skyluft. Vejen løb lige og hvid ind i Mørket og forsvandt; helt ude dannede dens Hegn en sort Dobbelt-Pukkel mod et lyst Strøg Vesthimmel, der stod rent under Skytæppets nederste Bræm.

Oluf skulde møde Fru Astrid, som var paa Afskedsbesøg udenfor Byen, og sige hende Farvel inden hendes Kjøbenhavnsrejse.

Alt var ganske stille over det sorte Land. Kun langt ude paa fjærne Veje rullede Vogne med

Lyd som over en Bro. Oluf standsede. Vognlyden langt borte trak sig længer og længer ind i Tavsheden og svandt tilsidst bort med ét — som et Vandløb gennem et Hul smutter ned i Jorden. Fra Hegnet langs Vejen hørtes det sagte Smæld af Duggens Draaber, der faldt fra Blad til Blad, og en spæd Surren af et sent Natinsekts Vinger.

Da fødtes der langt ude i Stilheden en svag Lyd af en Stemme, som talte — en Kvindestemme — Fru Astrids Stemme, som talte langt borte . . .

Hun var altsaa ikke ene. Man havde ikke villet lade hende gaa uden Følgeskab den lange Vej hjem til Byen saa sent.

Oluf blev staaende og lyttede og stirrede ud i Mørket, der stod tæt over den hvide Vej en Snes Skridt foran ham. Han saa intet — men hørte stadig Fru Astrid tale langt borte.

Hendes Stemme nærmede sig mer og mere — nu hørte han ogsaa den, der var med hende, sige noget — det var en Kvinderøst.

Oluf veg uvilkaarligt ned i Grøften, ind under Hegnets Skygge. Han hørte sit Hjertes Slag, stærkere og stærkere, som i Angst for Noget.

Nu var Stemmerne ikke langt borte — og nu saa han to Skikkelser dukke ud af Mørket, pludseligt være paa den hvide Vej og vandre frem ad den. Han kendte Fru Astrids slanke Figur — ved Siden af hende rullede et lille, kort Kvinde-menneske snakkende af Sted.

De holdt op at tale, idet de kom ham nær, og gik tavse. Oluf skimtede Fru Astrids Ansigt som en hvid Plet. Rank og høj gik hun ham forbi midt ude paa Vejen — og han blev staaende under Hegnet, med tilbageholdt Aandedræt og hamrende Hjærte, og saa hende og hendes Ledsagerske forsvinde ind i Mørket.

Længe hørte han deres Skridt ned ad Vejen, men de talte ikke mere sammen. Da den sidste Lyd af Trin helt var døet hen, gik han frem af sit Skjul.

Han vandrede langsomt efter dem, ind imod Byen. Han vilde ikke naa dem — blot følge, have Muligheden for at indhente dem, om han vilde. Han naaede Alléen, hvormed Søndergade begynder, og gik ned derigennem. Der brændte Lys et Sted bag røde Muks Gardiner — inde i en mørk Slippe hørte han en Vogn blive spændt

fra — og gennem et Vindu i en Villa helt inde ved Byen faldt en stærk Lysvifte ud over to af Alléens Træstammer.

Oluf naaede Fru Astrids Hus og blev staaende. Alle Ruder var mørke. Var hun endnu ikke naaet hjem? eller var hun allerede i Seng?

Han gik hen til Gadedøren og tog i den. Den gav efter — han traadte ind i Forstuen og prøvede forsigtigt Døren til Dagligstuen. Den var laaset.

Et Øjeblik blev han staaende og lyttede. Men i den stille Forstue var der ingen Lyd at høre uden hans eget Hjertes Slag.

Saa gik han ud og vandrede langsomt ned ad Gaden, bort fra Fru Astrids Hus. Han følte i sig en stille Fred, der intet attraaede, ikke heller Fru Astrid, som nu sov derinde bag de mørke Ruder — eller laa søvnløs i sin Seng ...

Han gik hjemad. Fra den sorte Luft sænkede sig et sagte, lunt Regndrys over ham. Og højt oppe i Nattemørket hørte han den svage Klynken af Efteraarets første Fugletræk — af Sommeren, der klagende drog bort.

XI.

DØDEN.

Det var en Dag i Maj.

Oluf kom hjem fra en Tur paa Landet. Han havde været ude ved Ordrup, ved en lille Dam, som kun faa kendte, nede bag den Vej, der gaar fra Charlottenlund forbi den katolske Kirke til Dyrehaven.

For første Gang det Aar havde han ligget i Græsset og ladet sit Legeme hede af Solen. Om ham havde der lugtet af frisk, solvarmt Grønt — og mellem de blanke Græsstraa havde han funden fine, finnedede Potentilblade og lysegrøn Skvalderkaal og dunet Kløver. Han havde set hvide Sommerfugle, og hørt Humlebier surre forbi og Haner gale langt borte og et evigt rislende Fuglekvidr ud fra det nære Skovbryn.

Thi oppe bag den grønne Mark-Banke stod Skoven, rødbrun af Knopper, med en Pil i gul Blomstring lige ved Gærdet og en enkelt udsprungen Bøg som en lysegrøn Plet paa det mørke Tag af Kroner. Hvide Skarer af Anemoner lyste som Sneflager inde mellem Stammerne.

Oluf havde ligget og følt sig i Fred med Menneskene under denne Sommerens første Sol og første Surren. Ned over Marken, ad en lille Sti, var der kommen to stumpede Smaapiger, en i blaat og en i rødtærnet Forklæde, med Anemoner om Hatten og i Haanden og i en Kurv. Og Oluf havde drømt sig en Idyl for den kommende Sommer — et verdensfjernt Sted som dette — paa en Gaard under et Skovbryn i solbeskinnet Ensomhed ...

... Han havde paa Hjemturen i Klampenborg-banens Kupé siddet ved Vinduet og set grønne Rugmarker og Moser med gule Rør og blinkende Vandspejl og et udsprunget Træ og grønnende Hegn og langt borte den svindende Skov som en blaa Fjældrand ...

... Da han kom hjem, laa der Brev fra Albert — et Brev, der begyndte med at fortælle, at Fru

Astrid var død. En Underlivsbetændelse havde paa kort Tid endt hendes Tilværelse. »Hun skal have lidt meget« skrev Albert, »og paa det sidste været helt i Vildelse. Hun troede, at hun laa i Kisten og var ved at raadne op, og Isen paa hendes Pande var kolde Stene, som tyngede hende ned. En Gaslampe med Slange paa, der brændte i Nærheden af Sengen, var Djævelen — men to hvide Haandklæder var to Engle, som hun uafbrudt bad til og anraabte om at frelse hende fra Helvede og den evige Død. Tilsidst var hun ganske uden Smag, døv, afatisk; maatte tvinges til at tygge og synke. Naar Smerten tog hende, skreg hun blot hæst og dumpt som' et Dyr, et stakkels lidende Dyr ...«

Oluf læste ikke mere. Hans Hjærte snøredes sammen. Fru Astrids stolte Legem vridende sig i Sygdom — Fru Astrids hvide Ansigt forvredent af Smerteskrig — Fru Astrid død og kold og stiv og lagt under Mulde for aldrig mere at være til ...

Naar han til Sommer eller ad Aare vendte tilbage til Byen ved den stille Fjord, skulde han ikke mere kunne finde hende. Der var ingen Forsoning mulig længer — ingen Bøn kunde naa hendes

Øre — hendes Læber kunde ikke hviske ham nogen Tilgivelse — alt var endt, uigenkaldeligt, evigt endt ...

Han skulde gaa hendes Hus forbi og se fremmede Ansigter bag dets Ruder — andre Møbler skulde tage den Plads, hvor hendes Sofa og hendes Seng havde staaet — og Sommeraftner skulde andre Mennesker sidde i den skumrende Stue og se ud paa den stille, maanehvide Gade ...

Uden Fru Astrid skulde han vandre ad Stranden langs Teglgaardsskoven — uden hende skulde han vandre Vejen til den lille Lund, hvor de havde været saa mange Gange sammen, og ensom gaa hin Mark forbi, i hvis høje Kløver de hvilede hin Avgustdag i den svundne Sommer ...

Og ingen Steds i den hele Verden var hun at finde — ingen Steds, hvor langt han saa vilde rejse — uden under en lille Jordhøj, hvor Sommer vinden suste gennem højt, blankt Græs, der var spiret op af hendes høje, blanke Legem ...

Oluf satte sig ned paa Stolen ved Skrivebordet.

Dér stod hendes Fotografi foran ham, det, hun havde givet ham sidste Sommer. Det var taget

her i Kjøbenhavn — under hint korte Besøg, som Oluf nu mindedes med bitter Ynk.

... Hun havde syntes ham mere falmet end nogensinde i det straalende Solskin og mellem Gadens Mylr af smukke Piger — hin Dag, han opsøgte hende, for at de kunde gaa deres første kjøbenhavnske Spaseretur. Han begyndte med at bede om Undskyldning, fordi han ikke havde sagt ordenlig Farvel til hende derovre i Byen — men der havde været Fremmede hos Albert den Dag, løj han, og Tiden var løben fra ham ...

Hun havde hurtig tilgivet ham — og klyngede sig glad til hans Arm og snakkede muntert løs, medens de gik ned ad den brede Nørrefarimagsgade sammen, — som en Fugl kvidrer, der fra sit Bur er sluppen ud i den frie Luft. Og de havde mødt saa mange, Oluf kendte, saa mange, der hilste med et forundret Blik eller et lille Smil, der forekom Oluf spottende ...

Saa søgte han ud fra Byen, ud paa Fredriksberg. De gik rundt i Haven — spaserede i disse Gange, hvor hver Bænk, hvert Vejsving, hver Udsigt langs spejlsitrende Kanaler eller ind over grønne Plæner, for Oluf havde sin Stemning, sine Minder,

sin stille, dybe Sjæl. Denne Vandring var for Oluf som at vende Bladene i Dagbøger fra svundne Aar — og for hende var det en Spaseretur gennem en Park, hvor hun her og der stod stille og beundrede »smukke Partier«. Det var, som skød Fredriksberg Have sig imellem hende og ham — hun blev en Fremmed, der intet følte og intet fornam af det Liv, han og denne Park havde til sammen.

De kom ud af Haven. Hun gik og talte om, hvor dejligt det vilde være, om de kunde bo sammen herovre — »inde i saadan en lille smuk Villa, som den der — saa vilde jeg holde Hus for dig, og dine Venner skulde komme og besøge os — vilde det ikke være yndigt?»

Han svarede kun vagt, og hun blev efterhaanden stille. De spiste til Aften sammen i en lille Beværtningshave i Allégade — Dagens Solskin var vegen bort — Himlen graanede af Regnskyer — en kold Vind blæste gennem Tremmelysthuset, hvor de sad, og rev Papirservietterne paa Gulvet og pustede Støv over deres Smørrebrød ...

Saa gik de hjem til ham — hun skulde jo se, hvordan han boede. Det var bleven Mørkning

— en graa, trist Mørkning. Udenfor hans Vinduer ruskedes to Lindetoppe frem og tilbage i Aftenens Blæst.

De fik Overtøjet af og satte sig i Sofaen — hans haarde, smalle Sofa med den lige, stive Ryg og de lige, stive Arme. Han kyssede hende — for første Gang under hele deres Samvær den Dag. Hun gengældte Kysset og spurgte ængsteligt: »Hvorfor blev du vred paa mig derude paa Vejene?« — Han havde ikke været vred paa hende — hvorfor skulde han det? mente han. — »Ja, det véd jeg jo ikke, men jeg syntes det — og synes det endnu.« Han svarede ikke, men kyssede hende atter. Hun slog Armene om hans Hals og gengældte stærkt Kysset. Han mærkede, at hun sagte lod sig synke bagover, stadig med sin Mund mod hans. Et Øjeblik hvilede han ubevægelig paa hendes Legeme — i Skumringen skimtede han hendes lukkede Øjne. Saa rejste han sig — pludselig slap, uden Attraa, uden Vilje . . . Hun blev liggende lidt, rejste sig saa langsomt, kom hen imod ham og kyssede ham, forundret og sørgmodigt . . .

De tændte ikke Lys, men tog Tøjet paa i Mørke og gik. Han fulgte hende hjem. Hun var

tavs og tog hurtige Trin — og han følte sig saa skamfuld ved hendes Side, skamfuld paa hendes Vegne, der havde givet sig hen og var bleven forsmaaet.

Paa den mørke Trappegang, udenfor hendes Dør, havde hun vendt sig mod ham, taget ham om Livet og knuget ham stærkt ind til sig. Han havde kysset hendes Mund og hendes Øjne — og han smagte Taarer i Kysset.

Saa ringede hun paa, og han gik. Han var urolig, ked, træt. Han søgte hjem, tændte sin Lampe, vilde arbejde. Men i Steden gik han hen og satte sig i Sofaen dér, hvor hun havde siddet — han lænede sig bagover i den, som hun havde lænet sig — og det var, som gled han ind i hendes Sjæl, — som følte han et Legem vellystigt tungt paa sit — og han fornåm i sig hendes Blods Begær og hendes Attraas dybe Skuffelse i det Øjeblik, da han forsmaaende rejste sig fra hende ...

Og med ét forstod han, at hun var uigenkaldelig tabt for ham — at han havde krænket hende i hendes dybeste Stolthed, i hendes Legems

Selvfølelse — og at hun aldrig vilde tilgive ham denne Forsmædelse.

Og han greb sig selv i, med ét at længes — længes stærkt og bitterligt — ud mod hende, som nu sad ved en enlig Lampe et Sted langt borte i denne store By, hvortil hun var kommen for hans Skyld, og hvor hun uden ham var en fremmed — hende, der nu alene og forladt tilbragte denne Aften, som hun havde drømt sig luende af Lykke ...

— — Oluf rejste sig fra Stolen ved Skrivebordet. Han tog Fru Astrids Billede op i sin Haand og stod lang Tid og saa paa det.

Det varede længe, før Oluf faldt i Søvn den Majnat. Hans Tanke genoplevede uafbrudt hin Avgust-aften ifjor her i dette Værelse. Der paa Sofaen var det, hun havde hvilet, varm og attraaende — hun, som nu laa Lig i den lille By langt borte. Her i denne Seng, hvor han nu var ene, kunde han favnet hende hin Nat i Avgust — og alle Høstens og Vinterens Nætter siden — og Nætterne i Vaar — og denne Majnat ...

... Da havde maaske alt formet sig anderledes — og hun havde ikke nu ligget med kold Jord over sit Legem, kold, sort Jord om sit raadnende Legem, der en Gang havde været saa varmt og hvidt ...

Oluf faldt i Søvn med en vaandefuld Skyldførmelse. Det var, som om Fru Astrid anklagede ham et Sted langt borte, et Sted bag om denne Majnats Verden, langt ude bag den blege Stjernehimmel — og dog Væg om Væg med hans Sjæl ...

Saa drømte han, at han stod i en stor Sal i en gammel Herregaard. Der var støvede, forfaldne Møbler langs Væggene, og gennem de gardinløse Vinduer faldt et stærkt Solskin ind over Gulvet. Ved Siden af Salen var et Sovekammer med en lav, bred Seng, dækket af lette, løse Hynder. Paa Servanten stod Vandkanden fuld af Vand, som var skimlet og raaddent, og over den hang et Spejl med sprukket Glas og en Ramme, som var ormædt og havde tabt store Flager af sin Forgyldning.

Oluf traadte hen til Vinduet i Sovekamret og saa ud. Nedenfor saa han grønt Løv, som af en Have, og en Jærnport, der førte ud til en Vej.

Og dér bag strakte sig en lang, buet Strand hen under Skove — en Strand, han med ét kendte, — Stranden ved Teglgaardsskoven. Vandet laa blankt og sejløst og spejlede Skoven — og Byen, som var ovre paa den anden Side Fjorden — og Fru Astrids Hus, der var kommen til at ligge for sig selv, udenfor Byen.

Med det samme var det, som om han ogsaa kendte denne gamle Sal med de falmede Møbler, og dette forladte Sovekammer, hvor Vandet stod og raadnede i Vandkanden, og Forgyldningen faldt i Flager af det sprukne Spejls Ramme. Det var ham, som om begge disse Rum var fyldte med Minder om Fru Astrid — uvirkelige, drømmeagtige Minder fra en Fortid, der aldrig havde været til ... Det var, som havde en stor Lykke en Gang ventet ham i denne Sal og dette Kammer — men han var ikke kommen til den Fest, der var ham beredt, og havde levet sit Liv langt borte i andre Verdener. Og nu var der gaaet mange Aar, og han var vendt tilbage, gammel og ensom og fremmed, og fandt kun de visne Løv af en Sommer, der kunde været hans — de smuldrende Spor af

en Lykke, han kunde have ejet, men som nu var for evig tabt ...

Han brast i Graad og slængte sig ned paa en af de gamle Sofaer og hulkede med Ansigtet mod dens falmede Betræk ...

Han vidste pludselig, at det var den samme Sofa, hvorpaa Fru Astrid og han saa tidt havde siddet sammen hine fjærne Sommeraftner i hans længst forsvundne Ungdom ...

... og han vaagnede — saa dybt sørgmodig, saa tungt fortvivlet ... og hørte Fuglene kvidre udenfor i Majmorgenens grønne og kølige Gry.

